

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2015. december 17.*

„Verseny — Erőfölénnyel való visszaélés — A lengyel távközlési piac — Az EUMSZ 102. cikk megsértését megállapító határozat — Az új gazdasági szereplők számára a széles sávú hálózathoz és a széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi szolgáltatásokhoz való, díjazás ellenében történő hozzáférés engedélyezése tekintetében a hagyományos gazdasági szereplő által megszabott feltételek — A jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek — Bírságok — Indokolási kötelezettség — A jogsértés súlya — Enyhítő körülmények — Arányosság — Korlátlan felülvizsgálat — A 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás”

A T-486/11. sz. ügyben,

az **Orange Polska S.A.**, korábban: Telekomunikacja Polska S.A. (székhelye: Varsó [Lengyelország], képviselik kezdetben: M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg ügyvédek, A. Howard barrister és C. Vajda QC, később: M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg, A. Howard és D. Beard QC)

felperesnek,

támogatja:

a **Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji** (képviselet kezdetben: P. Rosiak, később: K. Karasiewicz ügyvédek)

beavatkozó fél,

az **Európai Bizottság** (képviselet kezdetben: B. Gencarelli, K. Mojzesowicz és G. Koleva, később: K. Mojzesowicz, G. Koleva és M. Malferrari, végül: G. Koleva, M. Malferrari, É. Gippini Fournier és J. Szczodrowski, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

a **European Competitive Telecommunications Association** (képviselet kezdetben: P. Alexiadis és J. MacKenzie, később: J. MacKenzie solicitors)

beavatkozó fél,

egyrésről az EUMSZ 102. cikk szerinti eljárásról (COMP/39.525 – Telekomunikacja Polska ügy) 2011. június 22-i C (2011) 4378 végleges bizottsági határozat teljes vagy részleges megsemmisítése iránti kérelem, másrésről pedig a Bizottság által az e határozat 2. cikkében kiszabott bírság összegének csökkentése iránti kérelem tárgyában,

* Az eljárás nyelve: angol.

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács),

tagjai: D. Gratsias elnök, M. Kancheva (előadó) és C. Wetter bírák,

hivatalvezető: L. Grzegorzczuk tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. június 26-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A felperes, az Orange Polska S.A. két társaságnak, az Orange Polska sp. z o.o.-nak és a Polska Telefonia Komórkowa sp. z o.o.-nak (a továbbiakban: PTK) Telekomunikacja Polska S.A. (a továbbiakban: TP) általi, 2013. november 7-én történt felvásárlását követően létrehozott távközlési vállalkozás. A felperes tehát az egykori állami monopólium, a Poczta Polska, Telegraf i Telefon privatizációját követően, 1991-ben létrehozott távközlési vállalkozás, a TP jogutódja.
- 2 2011. június 22-én az Európai Bizottság elfogadta az EUMSZ 102. cikk szerinti eljárásról szóló C (2011) 4378 végleges határozatot (COMP/39.525 – Telekomunikacja Polska ügy) (a továbbiakban: megtámadott határozat), amelynek címzettje a TP volt.

1. A megtámadott határozat technológiai, szabályozási és ténybeli háttere

- 3 A megtámadott határozat a széles sávú internet-hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi szolgáltatásoknak Lengyelországban, 2005 és 2009 között a helyi hurok átengedése révén történő nyújtására vonatkozik.
- 4 A helyi hurok a nyilvános, helyhez kötött telefonhálózat azon fizikai sodrott fém érpárja, amely a nyilvános, helyhez kötött telefonhálózatban egy előfizetői hálózati végpontot összekapcsol a fő kábelrendezővel vagy annak megfelelő eszközzel.
- 5 A helyi hurok átengedése lehetővé teszi a – távközlési hálózatok hagyományos gazdasági szereplőivel ellentétben általában „alternatív szolgáltatóknak” nevezett – új belépők számára, hogy a hagyományos gazdasági szereplőkkel versenyezve a már meglévő és a hagyományos gazdasági szereplőkhöz tartozó távközlési infrastruktúrát különféle szolgáltatásoknak a végfelhasználók részére történő biztosítása céljából használják. A helyi hurok átengedése a távközlési ágazat liberalizációjával összefüggésben fejlődött és azt annak keretében szabályozták. E fejlődés legfőbb indoka az volt, hogy az alternatív szolgáltatók gazdasági szempontból nem tudták kivitelezni, hogy a technológiai teljesítmény és a földrajzi lefedettség tekintetében a hagyományos gazdasági szereplőkéhez hasonló távközlési infrastruktúrát alakítsanak ki.
- 6 Az Európai Unióban a helyi hurok átengedésére az ún. befektetési lépcső koncepciója alapján került sor. E koncepció szerint a hagyományos gazdasági szereplő hálózatahoz való hozzáférés céljából az alternatív szolgáltatók először a legkevésbé költséges technológiai megoldásokat – például a hagyományos gazdasági szereplőkhöz tartozó nagykereskedelmi vonalak bérletét – választják ki. Az alternatív szolgáltatók, amint ügyfélkörük kialakult, ezt követően térnek rá a hagyományos gazdasági szereplőéhez kapcsolódó saját hálózatuk szakaszainak kiépítése tekintetében több befektetést igénylő

megoldásokra. Noha ezen utóbbi megoldások költségesebbek, a hagyományos gazdasági szereplőktől való nagyobb függetlenséget biztosítanak az alternatív szolgáltatók számára, továbbá lehetővé teszik, hogy a szolgáltatások előfizetői számára összetettebb és változatosabb szolgáltatások kínáljanak.

- 7 A végfelhasználók számára a helyi hurkon keresztül nyújtható különféle távközlési szolgáltatások körébe tartozik – a vezetékes internet-hozzáférés, valamint a digitális előfizetői vonal (Digital Subscriber Line vagy DSL) technológiája alapján multimédia-alkalmazások tekintetében – a széles sávú adattovábbítás.
- 8 A vezetékes széles sávú internet-hozzáférés olyan más infrastruktúrákat – például nagy teljesítményű, új, optikai szálak hurkokat, kábeltelevíziós infrastruktúrákat (kábelmodemes technológia), illetve a LAN Ethernet hálózatokat – alkalmazó egyéb technológiákon keresztül is biztosítható, amely infrastruktúrák működési tere a rádióhullámon keresztül történő adattovábbítást lehetővé tevő WLAN-technológiák (Wireless-Fidelity vagy Wi-Fi) alkalmazásával szélesíthető. Ezen infrastruktúrák mérete azonban általában korlátozott, fejlesztésük pedig jelentős befektetésekkel jár.
- 9 Az igen széles földrajzi területet lefedő, már meglévő infrastruktúra alkalmazása szolgál tehát magyarázatként a DSL-technológiának az alternatív technológiákhoz képest fennálló népszerűségére. 2005-től 2010-ig Lengyelországban a DSL-technológiának a vezetékes széles sávú internet-hozzáférést lehetővé tevő technológiák piacán fennálló részesedése – noha (62%-ról mintegy 50%-ra) mérséklődött – továbbra is meghaladta az 50%-ot.
- 10 Azok az alternatív szolgáltatók, akik a széles sávú internethez DSL-technológián alapuló hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokat kívánnak kínálni a végfelhasználók számára, a hálózat hagyományos üzemeltetőjétől szerezhetnek a széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi termékeket. A lengyel piacon a megtámadott határozat hatálya alá tartozó időszakban a széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos két nagykereskedelmi termék létezett, azaz egyrészt tulajdonképpen a helyi hurok átengedése (Local Loop Unbundling, a továbbiakban: LLU-hozzáférés), másrészt pedig az ún. széles sávú hozzáférés (Bitstream Access, a továbbiakban: BSA-hozzáférés).
- 11 Az LLU-hozzáférés – a technológiai jellemzőkön felül – két alapvető tényezőben különbözik a BSA-hozzáféréstől. Először is, az LLU-hozzáférés megköveteli, hogy az alternatív szolgáltatók kiépítsék saját hálózati szakaszaikat a hagyományos gazdasági szereplő hálózati infrastruktúráihoz való fizikai hozzáférés érdekében. Következésképpen ez az alternatív szolgáltatókat terhelő, nagyobb befektetésekkel jár. Másodszor, fokozott ellenőrzést biztosít az alternatív szolgáltatók számára a kiskereskedelmi ügyfelek részére kínált szolgáltatások paraméterei felett, valamint biztosítja azt a lehetőséget, hogy a fogyasztók számára mind internet-hozzáférési szolgáltatásokat, mind pedig hangalapú szolgáltatásokat kínáljanak. A BSA-hozzáférés – noha kevésbé drága – több technológiai korláttal jár az alternatív szolgáltatókra nézve.
- 12 A hagyományos gazdasági szereplő hálózatához való, akár BSA-, akár LLU-hozzáférés több lépésben végbemenő folyamat. A hálózathoz való hozzáférésnek három fő szakaszát lehet megkülönböztetni. Először, az alternatív szolgáltatók a hagyományos gazdasági szereplő hálózatához való hozzáférés feltételeire vonatkozó megállapodásokról tárgyalnak a hagyományos gazdasági szereplővel. Másodszor, az alternatív szolgáltatók rácsatlakoznak a hagyományos gazdasági szereplő hálózatára. Harmadszor, az alternatív szolgáltatók kérik az előfizetői vonalak aktiválását. E hozzáférési szakaszok mindegyike több alszakaszra oszlik, amelyek – többek között – a BSA- és az LLU-hozzáférés tekintetében alkalmazott technológiai megoldásoktól függenek. E három szakasz során az alternatív szolgáltatók kérhetik a hagyományos gazdasági szereplőtől a hálózatával kapcsolatos általános információk közlését.
- 13 A helyi hurok átengedését uniós szinten többek között a helyi hurok átengedéséről szóló, 2000. december 18-i 2887/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 336., 4. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 26. kötet, 83. o.) és az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelvet

(„keretirányelv”) (HL L 118., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) szabályozza. E jogi aktusok rendelkezéseit Lengyelországban – még Lengyelországnak az Unióhoz való csatlakozása előtt – az ustawa Prawo telekomunikacyjne (távközlésről szóló törvény) későbbi módosításai hajtották végre.

- 14 Ez a szabályozási keret lényegében arra kötelezi a nemzeti szabályozó hatóság által a jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplőként meghatározott gazdasági szereplőt – aki általában a hagyományos gazdasági szereplő –, hogy átlátható, tisztességes és megkülönböztetéstől mentes, továbbá a valamely referenciaajánlatban meghatározottakkal legalább azonos mértékben kedvező feltételek mellett biztosítsa az alternatív szolgáltatók számára helyi hurokjának átengedését. A referenciaajánlatot a nemzeti szabályozó hatóság előtt zajló közigazgatási eljárás keretében fogadják el. A jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplő köteles referenciaajánlat-tervezetet készíteni és azt az említett hatósághoz jóváhagyás céljából benyújtani. Ezután a referenciaajánlat-tervezetről konzultációt folytatnak a piaci szereplőkkel. A nemzeti szabályozó hatóság jogosult módosításokat eszközölni a referenciaajánlat-tervezetben, és – a konzultáció végén – a végleges referenciaajánlatot végrehajtó határozatot fogad el.
- 15 A nemzeti szabályozó hatóság – a jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplő meghatározására irányuló eljárásban, valamint a referenciaajánlat elfogadásában játszott szerepe mellett – más hatáskörökkel is rendelkezik. Többek között saját kezdeményezésére vagy valamely érdekelt gazdasági szereplő kérésére a piacon a megkülönböztetésmentesség, a tisztességes verseny és a gazdasági hatékonyság biztosítása érdekében beavatkozik, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplő és az alternatív szolgáltatók közötti viták rendezése céljából kötelező erejű határozatokat hoz.
- 16 Lengyelországban a nemzeti szabályozó hatóság, azaz az Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty (távközlés- és postaszabályozási hivatal) elnöke – akit 2006. január 16-tól az Urząd Komunikacji Elektronicznej (elektronikus hírközlési hivatal; a továbbiakban a nemzeti szabályozó hatóságra való hivatkozásként: UKE) elnöke váltott fel – megállapította, hogy a TP jelentős piaci erővel rendelkezik a széles sávú hozzáférés nagykereskedelmi piacán. Ennélfogva a TP köteles volt széles sávú hálózatahoz átlátható és megkülönböztetésmentes hozzáférést garantálni az alternatív szolgáltatók számára, valamint a BSA-hozzáféréssel és az LLU-hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokra alkalmazandó referenciaajánlatokat benyújtani. Ezeket az ajánlatokat – miután azokról az érdekelt felek konzultáltak – a nemzeti szabályozó hatóság határozatai végrehajtották. Az LLU-hozzáféréssel kapcsolatos első referenciaajánlatot 2005. február 28-án, a BSA-hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó első referenciaajánlatot (a továbbiakban: a BSA-ra vonatkozó referenciaajánlat) pedig 2006. május 10-én fogadták el. Ezeket az ajánlatokat a továbbiakban az UKE későbbi határozatai több alkalommal módosították.
- 17 A nemzeti szabályozó hatóság tehát 2005-től több alkalommal avatkozott be azzal a céllal, hogy orvosolja a szabályozási kötelezettségek betartásának TP általi elmulasztását, valamint – többek között – bírságokat is kiszabott a TP-re. 2009-ben az UKE a TP funkcionális szétválasztását célzó eljárást indított. A TP – e funkcionális szétválasztás elkerülése érdekében – 2009. október 22-én az UKE-val megállapodási jegyzőkönyvet (a továbbiakban: az UKE-val kötött megállapodás) írt alá, amelynek értelmében mindenekelőtt önként vállalja szabályozási kötelezettségeinek tiszteletben tartását, a vonatkozó referenciaajánlatoknak megfelelő feltételek mellett az alternatív szolgáltatókkal a hozzáférési feltételekre vonatkozó megállapodások megkötését, valamint az alternatív szolgáltatókkal szembeni hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének tiszteletben tartását. Emellett vállalta, hogy bevezet egy, az alternatív szolgáltatók rendelkezéseire vonatkozó előrejelzési rendszert, megnyitja az alkalmazásaihoz való hozzáférést, hogy lehetővé tegye az alternatív szolgáltatók számára a szükséges általános információk megszerzését, valamint hogy megszünteti az UKE-nak a referenciaajánlatok végrehajtásáról, illetve a TP és az alternatív szolgáltatók között a hozzáférési feltételekre vonatkozóan létrejött megállapodások módosításáról szóló határozataival szemben indított peres eljárásokat. Végezetül a TP vállalta, hogy befektet széles sávú hálózatának korszerűsítésébe, hogy ily módon legalább 1 200 000 új széles sávú vonal jöheszen létre.

2. A közigazgatási eljárás

- 18 2008. szeptember 23. és 26. között a Bizottság az [EUMSZ 101. cikkben] és [az EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 20. cikkének (4) bekezdése alapján – a lengyel versenyhatósággal együttműködve – vizsgálatokat folytatott le a TP varsói (Lengyelország) helyiségeiben.
- 19 2009. április 17-én a Bizottság úgy határozott, hogy az [EUMSZ 101. cikk] és [az EUMSZ 102. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló, 2004. április 7-i 773/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 123., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 81. o.) 2. cikke szerinti eljárást indít a TP-vel szemben.
- 20 A Bizottság 2010. február 26-án kifogásközlést fogadott el, amelyre a TP 2010. június 2-án válaszolt. A TP kérésére 2010. szeptember 10-én meghallgatásra került sor.
- 21 2011. január 28-án a Bizottság levelet küldött a TP-nek, amelyben a Bizottság fennálló kifogásaihoz kapcsolódó konkrét bizonyítékokra hívta fel figyelmét, továbbá jelezte, hogy ezeket egy esetleges végleges határozatban felhasználhatja majd (a továbbiakban: tényállást közlő levél). A TP erre a levélre a 2011. március 7-i levelében válaszolt.

3. A megtámadott határozat

- 22 2011. június 22-én a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot, amelyről a TP-t 2011. június 24-én értesítette. E határozat összefoglalását közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2011. november 9-i számában (HL C 324., 7. o.).
- 23 A megtámadott határozatban a Bizottság az érintett termékek három piacát, azaz az alábbiakat határozta meg:
- a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférés piaca (a BSA-hozzáférés nagykereskedelmi piaca);
 - a helyhez kötött hálózati infrastruktúrákhoz való nagykereskedelmi (fizikai) hozzáférés (a helyi hurok teljes vagy részleges átengedését is magában foglaló) piaca (az LLU-hozzáférés nagykereskedelmi piaca);
 - a kiskereskedelmi tömegpiac, amely a széles sávú mobilszolgáltatások kivételével a távközlési szolgáltatók által saját végfelhasználóik számára helyhez kötött módon – DSL, kábelmodem, LAN/WLAN, vagy egyéb technológia alkalmazásával – kínált szokásos széles sávú termékek downstream piacát jelenti (a megtámadott határozat (581)–(625) preambulumbekkezdése).
- 24 A megtámadott határozat szerint az érintett földrajzi piac Lengyelország teljes területe volt (a megtámadott határozat (626) preambulumbekkezdése).
- 25 A Bizottság megállapította, hogy a TP a széles sávú BSA- és LLU-hozzáférés egyedüli nagykereskedelmi szolgáltatója Lengyelországban. A kiskereskedelmi piacot illetően a Bizottság megállapította, hogy azon a TP erőfölénnyel rendelkezik, mivel piaci részesedése – bevételei alapján – 46% és 57%, a vonalak számát tekintve pedig 40% és 58% között mozgott (a megtámadott határozat (669), (672) és (904) preambulumbekkezdése).
- 26 A Bizottság úgy vélte, hogy a TP visszaélt a BSA-hozzáférés lengyelországi nagykereskedelmi piacán és az LLU-hozzáférés lengyelországi nagykereskedelmi piacán fennálló erőfölényével azáltal, hogy nem volt hajlandó a hálózathoz hozzáférést biztosítani, valamint BSA és LLU nagykereskedelmi

termékeket szolgáltatni (a megtámadott határozat (803) preambulumbekzdése és 1. cikke). A nagykereskedelmi piacon megvalósított e visszaélés célja a TP kiskereskedelmi piaci pozíciójának védelme volt (a megtámadott határozat (710) és (865) preambulumbekzdése).

- 27 A Bizottság úgy vélte, hogy a TP stratégiát dolgozott ki – amely stratégia meglétét a TP több belső dokumentuma is alátámasztotta – annak érdekében, hogy a hálózatahoz való hozzáférés folyamatának valamennyi szakaszában korlátozza a versenyt (a megtámadott határozat (707)–(711) preambulumbekzdése).
- 28 A Bizottság pontosította, hogy e stratégia megvalósítása céljából a TP az alábbi öt elemből álló, bonyolult magatartást tanúsított:
- a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáférésről szóló megállapodásokban ésszerűtlen feltételeket javasolt az alternatív szolgáltatók számára, azaz szerződési feltételeket zárt ki és módosított, valamint a határidőket az alternatív szolgáltatók rovására hosszabbította meg (a megtámadott határozat (165)–(295), valamint (714)–(721) preambulumbekzdése);
 - késleltette a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáférésről szóló megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalási folyamatot (a megtámadott határozat (296)–(374), valamint (722)–(747) preambulumbekzdése);
 - korlátozta a hálózatahoz való hozzáférést (a megtámadott határozat (375)–(443), valamint (748)–(762) preambulumbekzdése);
 - korlátozta az előfizetői vonalakhoz való hozzáférést (a megtámadott határozat (444)–(510), valamint (763)–(782) preambulumbekzdése);
 - nem volt hajlandó megbízható és pontos, az alternatív szolgáltatók számára a hozzáférésre vonatkozó döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen általános információkat nyújtani (a megtámadott határozat (511)–(565) és (783)–(792) preambulumbekzdése).
- 29 A Bizottság hangsúlyozta, hogy a TP fent említett magatartása kumulált hatást gyakorolt az alternatív szolgáltatókra, akik a TP nagykereskedelmi termékeihez való hozzáférés folyamatának valamennyi szakaszában akadályokkal szembesültek. A Bizottság jelezte, hogy noha nem tűnt úgy, hogy a TP által keletkeztetett egyes akadályok külön-külön igen nagy terhet okoznának, együttesen azonban visszaélésszerű magatartást képeztek, amelynek célja az volt, hogy lezárja az alternatív szolgáltatók előtt a széles sávú hozzáférés nagykereskedelmi piacához való hozzáférést (a megtámadott határozat (713) preambulumbekzdése).
- 30 A Bizottság azt a következtetést vontale, hogy a TP által elkövetett visszaélés az EUMSZ 102. cikk egységes és folytatólagos megsértését képezi. Úgy vélte, hogy ez a jogsértés 2005. augusztus 3-án kezdődött – ez volt a TP és az alternatív szolgáltatók között a TP hálózatahoz való, az LLU-hozzáféréssel kapcsolatos referenciaajánlaton alapuló hozzáférésre vonatkozóan megindult első tárgyalások kezdőidőpontja – és legalább 2009. október 22-ig fennállt, amely időpontban – miután a Bizottság eljárást indított – aláírták az UKE-val kötött megállapodást (a megtámadott határozat 1. cikke és (909) preambulumbekzdése, a továbbiakban ez az időszak: jogsértési időszak).
- 31 A Bizottság a TP-t az EUMSZ 102. cikk e megsértéséért akként szankcionálta, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásban (HL 2006. C 210., 2. o., a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) szereplő szabályok szerint kiszámított bírsággal sújtotta.

- 32 A Bizottság mindenekelőtt a bírság alapösszegét a vonatkozó piacokon a TP értékesítései átlagos értéke 10%-ának alkalmazásával, valamint az ily módon kapott számnak – a jogsértés négy év és két hónapos időtartamának megfelelő – 4,2-s együtthatóval történő megszorzásával számította ki. Az e számítás eredményeként kapott alapösszeg 136 000 000 euró volt (a megtámadott határozat (898)–(912) preambulumbekzdése).
- 33 A Bizottság ezután úgy határozott, hogy súlyosító vagy enyhítő körülmények alapján nem igazítja ki a bírság alapösszegét. Különösen a tényállást közlő levélre válaszként a TP által küldött 2011. március 7-i levélben hivatkozott tényezők enyhítő körülményekként való figyelembevételét tagadta meg (a megtámadott határozat (914)–(916) preambulumbekzdése).
- 34 A Bizottság végezetül elismerte, hogy a TP megtámadott határozatban ismertetett magatartása tárgyában az UKE is hozott határozatokat, amelyekben ezen utóbbi a TP-re bírságokat szabott ki szabályozási kötelezettségeinek megsértése miatt. E bírságok figyelembevétele céljából a Bizottság azok összegét levonta a bírság alapösszegéből, és a bírság végső összegét 127 554 194 euróban határozta meg.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 35 A felperes a Törvényszék Hivatalához 2011. szeptember 2-án benyújtott keresetlevelével megindította a jelen keresetet.
- 36 A Törvényszék Hivatalához 2011. december 23-án benyújtott beadványával a Netia S.A. kérte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.
- 37 A Törvényszék Hivatalához 2011. december 28-án benyújtott beadványával a Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (a továbbiakban: PIIT) kérte, hogy a felperes kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.
- 38 A Bizottság 2002. január 13-án benyújtotta ellenkérelmét.
- 39 2012. február 10-i levelében a felperes kérte a keresetlevélben és annak mellékleteiben szereplő bizonyos információknak a Netiával és PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését.
- 40 2012. március 9-i levelében a felperes kérte az ellenkérelem mellékleteiben szereplő bizonyos információknak a Netiával és PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését.
- 41 2012. április 4-i levelében a felperes kérte a válaszban szereplő bizonyos információknak a Netiával és PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését.
- 42 2012. június 29-i végzésében a Törvényszék első tanácsának elnöke megengedte a Netia beavatkozását.
- 43 2012. szeptember 21-én a Netia benyújtotta beavatkozási beadványát.
- 44 2012. november 7-i végzésével a Törvényszék első tanácsának elnöke megengedte a PIIT beavatkozását.
- 45 2012. december 17-i levelében a felperes kérte a viszonzás mellékleteiben szereplő bizonyos információknak a Netiával és PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését. Ugyanaznap kelt másik levelében a felperes kérte a Netia beavatkozási beadványának mellékleteiben szereplő bizonyos információknak a PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését.
- 46 A Törvényszék Hivatalához 2013. január 24-én benyújtott beadványával a European Competitive Telecommunications Association (a továbbiakban: ECTA) kérte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.

- 47 2013. február 1-jén a PIIT benyújtotta beavatkozási beadványát. A felperes nem kérte az e beadványban szereplő információk bizalmas kezelését.
- 48 2013. február 15-i levelében a felperes kifogásokat hozott fel az ECTA beavatkozásával szemben.
- 49 2013. március 17-i levelében a Bizottság benyújtotta a PIIT beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeit.
- 50 2013. március 19-én a felperes benyújtotta a Netia beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeit. A Bizottság e beavatkozási beadványra vonatkozóan nem nyújtott be észrevételeket.
- 51 2013. április 14-i levelében a felperes benyújtotta a PIIT beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeit.
- 52 2013. május 29-i levelében a felperes kérte a Netia beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeinek mellékletében szereplő bizonyos információk Netiával és PIIT-tel szembeni bizalmas kezelését.
- 53 A bizalmas kezelésre vonatkozóan a felperes által benyújtott egyik kérelemmel szemben sem hoztak fel kifogást.
- 54 A Törvényszék első tanácsának elnöke 2013. szeptember 3-i végzésében megengedte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett az ECTA a jelen eljárásba beavatkozzon, de ez a beavatkozás – a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 116. cikkének 6. §-a értelmében – az észrevételeknek az eljárás szóbeli szakaszában történő előterjesztésére korlátozódott.
- 55 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a nyolcadik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 56 2014. november 5-i levelében a Netia visszavonta beavatkozását.
- 57 2014. december 17-i levelében a Bizottság ismertette a Netia beavatkozásának visszavonásával kapcsolatos észrevételeit.
- 58 2015. február 26-i végzésében a Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke törölte a nyilvántartásból a Netia beavatkozását, és kötelezte saját költségeinek viselésére.
- 59 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (nyolcadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát, és pervezető intézkedések keretében felkérte a feleket bizonyos írásbeli kérdések megválaszolására. A felek e felhívásnak a kitűzött határidőn belül eleget tettek.
- 60 A Törvényszék a 2015. június 26-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaikat.
- 61 A PIIT által támogatott felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- elsődlegesen teljes egészében semmisítse meg a megtámadott határozatot;
 - másodlagosan, teljes egészében semmisítse meg a megtámadott határozat 2. cikkét;
 - harmadlagosan, csökkentse a megtámadott határozat 2. cikkében kiszabott bírság összegét;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

62 Az ECTA által támogatott Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

- utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;
- a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

1. A jogvita hatálya

- 63 Első és második kereseti kérelmében a felperes elsődlegesen a megtámadott határozat teljes egészében történő megsemmisítését, másodlagosan pedig 2. cikkének teljes egészében történő megsemmisítését kéri. Harmadik kereseti kérelmében a felperes harmadlagosan arra kéri a Törvényszéket, hogy módosítsa a bírság összegét. A megsemmisítésre irányuló és a bírság összegének módosítására irányuló kereseti kérelmeket tehát egymást követően kell megvizsgálni.
- 64 Előjáróban azonban hangsúlyozni kell, hogy megváltoztatásra irányuló kérelmeinek alátámasztására a felperes két jogalapot hoz fel, amelyek közül az első a bírság alapösszegének kiszámításával kapcsolatban a jog téves alkalmazásán és értékelési hibán, a második pedig a jog téves alkalmazásán és értékelési hibán, valamint az enyhítő körülmények figyelembevételének mellőzésén alapul. Márpedig meg kell állapítani, hogy ezek a jogalapok valamely jogi szabály tiszteletben tartása elmulasztásának szankcionálására irányulnak, ekként pedig – megalapozottságuk megállapításának esetén – a megtámadott határozat részleges megsemmisítését eredményezhetik. Ennélfogva ezek az uniós bíróság jogszerűségi felülvizsgálata alá, nem pedig ezen utóbbi korlátlan felülvizsgálati jogkörébe tartoznak.
- 65 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az EUMSZ 261. cikk alkalmazásában az 1/2003 rendelet 31. cikke által a Törvényszékre ruházott korlátlan felülvizsgálati jogkör a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl – amely csupán a megsemmisítés iránti kereset elutasítását, vagy a megtámadott jogi aktus megsemmisítését teszi lehetővé – feljogosítja a Törvényszéket arra, hogy a Bizottság értékelését a sajátjával váltsa fel, következésképpen pedig hogy a tényállás valamennyi körülményére figyelemmel akár megsemmisítés nélkül változtassa meg a megtámadott jogi aktust, többek között a kiszabott bírság összegének módosításával, amennyiben a bírság összegének kérdésére vonatkozóan kéri az értékelését (lásd ebben az értelemben: 2007. február 8-i *Groupe Danone kontra Bizottság* ítélet, C-3/06 P, EBHT, EU:C:2007:88, 61. és 62. pont; 2009. szeptember 3-i *Prym és Prym Consumer kontra Bizottság* ítélet, C-534/07 P, EBHT, EU:C:2009:505, 86. pont; 2011. október 5-i *Romana Tabacchi kontra Bizottság* ítélet, T-11/06, EBHT, EU:T:2011:560, 265. pont).
- 66 Az ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy az olyan kereset, amely az uniós bíróságot a valamely szankciót megállapító határozattal szemben – az EUMSZ 261. cikkel a bíróságra ruházott, de az EUMSZ 263. cikkel összefüggésben alkalmazott – korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlására hívja fel, szükségszerűen magában foglalja vagy lefedi e határozat teljes vagy részleges megsemmisítését is (lásd ebben az értelemben: 2004. november 9-i *FNICGV kontra Bizottság* végzés, T-252/03, EBHT, EU:T:2004:326, 25. pont).
- 67 Az uniós bíróság tehát csak az elé terjesztett határozat jogszerűsége – mind az elé terjesztett jogalapok, mind pedig az adott esetben általa hivatalból felhozott jogalapokra tekintettel történő – vizsgálatának elvégzését követően gyakorolhatja korlátlan felülvizsgálati jogkörét, az említett határozat teljes mértékben történő megsemmisítése hiányában, egyrészt azzal a céllal, hogy levonja a következtetéseket az ugyanezen határozat jogszerűségével kapcsolatos ítéletéből másrészt pedig, hogy a vizsgálat céljából elé terjesztett tényezők alapján (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i *KME Germany és társai kontra Bizottság* ítélet, C-389/10 P, EBHT, EU:C:2011:816, 131. pont; 2014. július 10-i *Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság* ítélet, C-295/12 P, EBHT, EU:C:2014:2062,

213. pont) meghatározza, hogy határozata meghozatalának időpontjában (2014. július 11-i Esso és társai kontra Bizottság ítélet, T-540/08, EBHT, EU:T:2014:630, 133. pont; Sasol és társai kontra Bizottság ítélet, T-541/08, EBHT, EU:T:2014:628, 438. pont; RWE és RWE Dea kontra Bizottság ítélet, T-543/08, EBHT, EU:T:2014:627, 257. pont) fel kell-e váltania a sajátjával a Bizottság értékelését oly módon, hogy a bírság összege megfelelő legyen.

- 68 Következésképpen a Törvényszék a megváltoztatásra irányuló kérelmek alátámasztására a felperes által előterjesztett jogalapokat a megsemmisítésre irányuló kérelmek tükrében fogja megvizsgálni, amennyiben azok valójában tisztán jogszerűségi kérdéseket vetnek fel. Ha az említett jogalapok megalapozottnak bizonyulnak – figyelemmel arra, hogy nem eredményezhetik a megtámadott határozat teljes mértékben történő megsemmisítését (lásd a fenti 64. pontot) – ezt a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogköre értelmében figyelembe fogják venni. Ehhez hasonlóan, ha e jogalapok vizsgálatából az következik, hogy például a méltányossági megfontolásokra vonatkozó valamely kifogás (lásd ebben az értelemben: 1959. december 17-i Macchiorlatti Dalmas kontra Főhatóság ítélet, 1/59, EBHT, EU:C:1959:29, 425. pont) alátámaszthatná a megváltoztatásra irányuló kérelmeket, ezt a kifogást természetesen ezen az alapon vizsgálnák meg.

2. A megsemmisítésre irányuló kérelmekről

A megtámadott határozat teljes egészében történő megsemmisítésére irányuló kérelmekről

- 69 E kereseti kérelem alátámasztására a felperes a múltban elkövetett jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek fennállásával kapcsolatban egyetlen, a jog téves alkalmazására és az indokolás hiányára alapított jogalapot hoz fel.
- 70 Ezen egyetlen jogalap alátámasztására – amelyet ugyanakkor két elkülönülő kifogásra kell bontani, mivel különbséget kell tenni az indokolási kötelezettség kérdése között, amely megköveteli, hogy a megtámadott határozatban szerepeljenek a lényeges ténybeli és jogi körülmények oly módon, hogy azokból világosan és egyértelműen kitűnjenek a jogi aktust kibocsátó intézmény megfontolásai, valamint az említett intézmény által előadott indokok megalapozottságának kérdése között (1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EBHT, EU:C:1998:154, 67. pont; 2014. október 16-i Eurallumina kontra Bizottság ítélet, T-308/11, EU:T:2014:894, 33. pont) – a felperes azzal érvel, hogy az 1/2003 rendelet 7. cikkéből kitűnik, hogy amennyiben a Bizottság a múltban elkövetett jogsértés fennállását megállapító határozatot hoz, meg kell állapítania a vizsgálatának lefolytatásához fűződő jogos érdeket és ezt megfelelően ki kell fejtenie határozatában. A jogos érdek megállapítására és fennállásának indokolására irányuló kötelezettség független attól a kérdéstől, hogy határozatában a Bizottság kiszab-e bírságot, vagy sem.
- 71 A felperes szerint az 1/2003 rendelet 7. cikkének ez az értelmezése megfelel a Bíróság ítélkezési gyakorlatának, különösen az 1993. március 2-i GVL kontra Bizottság ítéletnek (7/82, EBHT, EU:C:1983:52) és a 2005. október 6-i Sumitomo Chemical és Sumika Fine Chemicals kontra Bizottság ítéletnek (T-22/02 és T-23/02, EBHT, EU:T:2005:349). Ezt az értelmezést továbbá az is igazolja, hogy biztosítani kell az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében szereplő eljárási garanciák tiszteletben tartását.
- 72 A felperes emlékeztet arra, hogy a megtámadott határozat értelmében a TP-nek felrótt jogsértés 2009. október 22-én, tehát a megtámadott határozat 2011. június 22-i elfogadását megelőzően fejeződött be. Mivel a megtámadott határozatban a Bizottság egyáltalán nem bizonyította a vizsgálat lefolytatásához, valamint az e jogsértés fennállásának megállapításához fűződő jogos érdekét, az említett határozattal összefüggésben tévesen alkalmazta a jogot és megsértette indokolási kötelezettségét, következésképpen a megtámadott határozatot teljes egészében meg kell semmisíteni.

- 73 A Bizottság vitatja a felperes érveit, és e jogalap elutasítását kéri.
- 74 E tekintetben mindenekelőtt a múltban elkövetett valamely jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek fennállására vonatkozó indokolás hiányát illetően emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint:
- „Ha panasz vagy saját kezdeményezése alapján eljáró Bizottság megállapítja a[z EUMSZ 101.] vagy [EUMSZ 102.] cikk megsértését, határozatban felszólíthatja, az érintett vállalkozásokat és vállalkozások társulásait, hogy fejezzék be a jogsértést. E célból az elkövetett jogsértéssel arányos, a jogsértés tényleges megszüntetéséhez szükséges mértékű, magatartásra vonatkozó vagy szerkezeti jogorvoslati intézkedéseket tehet. [...] Ha a Bizottságnak jogos érdekében áll, azt is megállapíthatja, hogy a jogsértést a múltban követték el.”
- 75 Ezt a rendelkezést a[z EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102.] cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, valamint az 1017/68/EGK, a 2988/74/EGK, a 4056/86/EGK és a 3975/87/EGK rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre („a[z EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102.] cikk végrehajtásáról szóló rendelet”) irányuló javaslat (HL 2000. C 365. E., 284. o.) indokolásának tükrében kell értelmezni. A 7. cikkel kapcsolatos indokolás szerint ez a rendelkezés pontosítja, hogy „a Bizottság nemcsak akkor jogosult jogsértést megállapító határozatot elfogadni, amikor valamely jogsértés abbahagyására kötelez vagy bírságot szab ki, hanem akkor is, ha a jogsértést abbahagyták, és nem szab ki bírságot[; a] Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a valamely jogsértés megállapítására vonatkozó határozat elfogadásával kapcsolatban a Bizottságra ruházott hatáskör ilyen körülmények között azonban azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben a Bizottságnak jogos érdeke fűződik ennek megtételéhez[; e]z lehet a helyzet például akkor, ha fennáll annak a veszélye, hogy a határozat címzettje ismételten jogsértést követhet el, illetve amennyiben az eset olyan új problémákat vet fel, amelyeket közérdekből tisztázni kell”.
- 76 A fentiekből következik, hogy a Bizottság feladata a valamely jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek fennállásának bizonyítása, amennyiben ezzel egyidejűleg a jogsértés megszűnt, és a Bizottság nem szab ki bírságot.
- 77 Ez a megállapítás megfelel a Törvényszék – a beadványaiban a felperes által hivatkozott – ítélkezési gyakorlatának és egy újabb keletű ítélkezési gyakorlatnak, amely lényegében elismeri, hogy kapcsolat áll fenn egyrésről a Bizottságot terhelő, a valamely jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek bizonyítására vonatkozó kötelezettség, másrésről pedig a bírságok kiszabására irányuló jogának elévülése között. A Törvényszék ugyanis megállapította, hogy a Bizottság bírság kiszabására vonatkozó jogának elévülése nem érintheti a jogsértés megállapítására vonatkozó implicit jogkörét. Mindenesetre ezen, a jogsértést megállapító határozatnak az elévülési idő lejártát követő meghozatalára vonatkozó implicit jogkör gyakorlásának az a feltétele, hogy a Bizottság bizonyítsa az e megállapításhoz fűződő jogos érdek fennállását (2006. november 16-i Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, T-120/04, EBHT, EU:T:2006:350, 18. pont; 2014. február 6-i Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, T-40/10, EU:T:2014:61, 282. pont és 284–287. pont).
- 78 Következésképpen téves az 1/2003 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a felperes által képviselt azon értelmezése, amely szerint a Bizottságnak annak ellenére bizonyítania kell a múltban elkövetett valamely jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek fennállását, hogy ezt a jogsértést bírsággal szankcionálja. Mivel e tekintetben ezt az intézményt nem terheli indokolási kötelezettség, e jogalap első kifogását el kell utasítani.
- 79 Ezután, amennyiben a jelen ügyben nem vitatott, hogy a Bizottság bírságok kiszabására vonatkozó joga nem évült el, továbbá hogy a Bizottság úgy határozott, hogy bírságot szab ki a TP-re, a felperes tévesen rója fel a Bizottságnak, hogy tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott határozatban nem bizonyította a múltban elkövetett jogsértés megállapításához fűződő jogos érdek fennállását. Az első jogalap második kifogását tehát szintén el kell utasítani.

- 80 Következésképpen a jelen jogalapot mint megalapozatlant, ekként pedig a megtámadott határozat teljes egészében történő megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmet el kell utasítani.

A megtámadott határozat részleges megsemmisítésére irányuló kérelmekről

- 81 A felperes két jogalapot hoz fel a keresetlevélben a megtámadott határozat részleges megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmének alátámasztására. Ezekhez hozzá kell tenni a megváltoztatás iránti kérelmek címén tévesen előterjesztett két jogalapot, e jogalapoknak a kifejezetten a korlátlan jogkörre vonatkozó elemei kivételével.

Az első jogalapról

- 82 Az első jogalap az EJEE 6. cikkének, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkének megsértésén alapul. A felperes szerint e cikkek együttesen értelmezett rendelkezéseiből kitűnik, hogy bírságot kizárólag az EJEE 6. cikkében előírt valamennyi formális biztosítéknak megfelelő, „törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság” szabhat ki. Márpedig nem csak hogy a Bizottság nem minősül ilyen bíróságnak, de vizsgálati és döntéshozatali feladatokat is ellát. Az általa kiszabott bírságokat – amelyek egyébként nyilvánvalóan az EJEE 6. cikke értelmében vett „büntetőjogi” jellegűek – nem az igazgatástól ténylegesen független szerv hozta, e bírságok tehát sértik a fent említett rendelkezésekben előírt pártatlanság elvét.
- 83 A Törvényszék által pervezető intézkedések keretében feltett és az e jogalap tekintetében a 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítéletből (C-386/10 P, EBHT, EU:C:2011:815, 62., 63. és 81. pont) és a 2013. július 18-i Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítéletből (C-501/11 P, EBHT, EU:C:2013:522, 33–38. pont) levonandó következtetésekkel kapcsolatos kérdésre adott válaszában a felperes elállt ettől a jogalapról, amit a tárgyaláson jegyzőkönyvbe vettek. A felperes ugyanakkor felhívta a Törvényszéket, hogy a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatban megállapított elveknek megfelelően gyakorolja korlátlan jogkörét, ekként pedig, hogy a bírság összegének megváltoztatására irányuló kereseti kérelmének alátámasztása céljából előterjesztett érvek vizsgálatával összefüggésben az EJEE 6. cikkét és az Alapjogi Charta 47. cikkét egyaránt vegye figyelembe.
- 84 A megsemmisítésre irányuló kérelmek tekintetében tehát meg kell állapítani, hogy a felperes elállt az első jogalapjától, következésképpen pedig a Törvényszéknek nem kell határozatot hoznia erről a jogalapról.

A második jogalapról

- 85 A második jogalap a felperes védelemhez való jogának megsértésén alapul. E jogalapjában a felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat 2. cikke sérti az Alapjogi Charta 41. és 48. cikkében, az 1/2003 rendelet 27. cikkében, valamint a 773/2004 rendelet 10. és 15. cikkében biztosított, meghallgatáshoz való jogát és védelemhez való jogát.
- 86 A felperes szerint a Bíróságnak és a Törvényszéknek a kifogásközlés kötelező tartalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával szemben elsőbbséget élveznek az Alapjogi Charta előző pontban felsorolt rendelkezései. Ily módon a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően a Bizottság a kifogásközlésben köteles ismertetni mind a jogsértés bizonyításához szükséges ténybeli és jogi elemeket, mind pedig a bírság összegének kiszámítása szempontjából releváns ténybeli és jogi elemeket. Ami a bírság összegének kiszámítását illeti, a Bizottság a kifogásközlésben nemcsak a bírság alapösszegének meghatározásához szükséges kulcsfontosságú elemeket, hanem az alapösszeg kiigazítása címén általa figyelembe vett elemeket, azaz az esetlegesen súlyosító vagy enyhítő körülményeket képező tényeket is köteles ismertetni. A felperes álláspontja szerint, az érintett

vállalkozással szemben esetlegesen kiszabott bírság végleges összegét szintén jelezni kell a kifogásközlésben. Az Alapjogi Charta 41. és 48. cikkéből eredő jogok garantálásához nem elegendő a felperes azon lehetősége, hogy a bírság végleges összegét a Törvényszék előtt kifogásolhatja.

- 87 A jelen ügyben a Bizottság megsértette a fenti 85. pontban felsorolt rendelkezéseket azzal, hogy a kifogásközlésben, valamint a felpereshez címzett, tényállást közlő levélben nem tüntette fel azokat az elemeket, amelyeket enyhítő körülményekként fog figyelembe venni. Különösen – és az e tekintetben az igazgatási eljárás során a felperes által előterjesztett érvek ellenére – ezekben a dokumentumokban a Bizottság egyáltalán nem elemezte a felperes és az UAE között kötött megállapodás által a jogsértés súlyára vagy a bírság mértékére gyakorolt következményeket.
- 88 A Bizottság vitatja a felperes érveit, és e jogalap elutasítását kéri.
- 89 Előjáróban meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem alkalmazott kiigazításokat a bírság összege tekintetében. A megtámadott határozat (913)–(916) preambulumbeközlésében a Bizottság elutasította a felperesnek az enyhítő körülmények fennállásával kapcsolatban az igazgatási eljárás során ismertetett érveit.
- 90 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint amennyiben a Bizottság kifogásközlésében kifejezetten feltünteti, hogy meg fogja vizsgálni, hogy az érintett vállalkozásokkal szemben helye van-e bírság kiszabásának, valamint feltünteti azokat a fő ténybeli és jogi bizonyítékokat – mint például a feltételezett jogsértés súlya és időtartama –, amelyek bírság kiszabásához vezethetnek, valamint hogy e jogsértést szándékosan vagy gondatlanul követték-e el, tiszteletben tartja a vállalkozások meghallgatáshoz való jogát. Ezzel ugyanis tudomásukra hozza az ahhoz szükséges elemeket, hogy ne csak a jogsértés megállapításával szemben, hanem a bírság velük szembeni kiszabásával kapcsolatosan is védekezhessenek (lásd: 2005. október 25-i *Groupe Danone kontra Bizottság* ítélet, T-38/02, EBHT, EU:T:2005:367, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 91 Az állandó ítélkezési gyakorlat azt is megerősíti, hogy a bírságok összegének meghatározását illetően az érintett vállalkozások védelemhez való jogát a Bizottság előtt az biztosítja, hogy észrevételeket lehet előterjeszteni a jogsértés időtartamával, súlyával és versenyellenes jellegének kiszámíthatóságával kapcsolatban. Ezenkívül a vállalkozások további kiegészítő garanciával rendelkeznek a bírság összegének meghatározása tekintetében annyiban, amennyiben a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörrel bír, és az 1/2003 rendelet 31. cikke értelmében különösen törölheti vagy csökkentheti a bírságot. Az uniós bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Bizottság szorítkozhat arra, a kifogásközlésben további pontosítás nélkül kijelentse, hogy figyelembe veszi az egyes vállalkozásoknak a szóban forgó megállapodásokban játszott egyéni szerepét, valamint hogy a bírság összege tükrözi az esetleges súlyosító vagy enyhítő körülményeket, mivel a bírságkiszabási iránymutatás részletezi azon körülményeket, amelyek súlyosító körülményeknek tekinthetők (lásd: 2012. szeptember 27-i *Koninklijke Wegenbouw Stevin kontra Bizottság* ítélet, T-357/06, EBHT, EU:T:2012:488, 217. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 92 A fenti 90. és 91. pontban felidézett elvek tükrében kell megvizsgálni a felperes által a jelen jogalap keretében előterjesztett érveket.
- 93 E vizsgálat elvégzése előtt elsősorban azt is pontosítani kell, hogy a *Koninklijke Wegenbouw Stevin* kontra Bizottság ítéletben (fenti 91. pont, EU:T:2012:488) kimondott szabályok mind a súlyosító, mind pedig az enyhítő körülményekre vonatkoznak. A Törvényszék által így módon kialakított szabály ugyanis arra kötelezi a Bizottságot, hogy a kifogásközlésben jelezze, hogy olyan tényezőket fog figyelembe venni, amelyek befolyásolhatják a bírság végleges összegét, ami – a súlyosító körülményekhez hasonlóan – az enyhítő körülményeket is magában foglalja.

- 94 Másodsorban pontosítani kell, hogy – a felperes állításával ellentétben – a fenti 90. és 91. pontban kifejtett elveket nem érintették sem a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése, sem az [EUMSZ] 101. és [...] [EUMSZ] 102. cikkel kapcsolatos eljárások lefolytatására vonatkozó legjobb gyakorlatokról szóló közleményében (HL 2011. C 308., 6. o.) a Bizottság által kifejtett nyilatkozatok.
- 95 Egyrésztől ugyanis a Bíróságnak az Alapjogi Charta 47. cikkének alkalmazásával összefüggésben kialakított ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az Alapjogi Chartát az Unió elsődleges jogába emelő Lisszaboni Szerződés hatálybalépése nem módosította lényegesen a többek között az EJEE 6. cikkéből eredő és az uniós szinten az uniós jog általános elveként elismert, tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát (lásd ebben az értelemben: 2012. május 3-i Legris Industries kontra Bizottság ítélet, C-289/11 P, EU:C:2012:270, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezek a megfontolások a meghallgatáshoz való jogra és – még tágabb értelemben – általánosságban a felperes által hivatkozott védelemhez való jogra is kiterjeszthetők, amennyiben e jogok elősegítik a tisztességes eljárás lefolytatásának garantálását.
- 96 Másrésztől a fenti 94. pontban hivatkozott, a legjobb gyakorlatokról szóló közleményt illetően meg kell állapítani, hogy – figyelemmel arra, hogy azt 2011. október 20-án, azaz a megtámadott határozat elfogadása után több hónappal – tették közzé, a közlemény 6. pontjának megfelelően azt a jelen ügyben nem kell alkalmazni (lásd analógia útján: 2011. május 17-i Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, T-299/08, EBHT, EU:T:2011:217, 148. pont).
- 97 A fenti 90. és 91. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő szabályoknak a jelen ügyben történő alkalmazását illetően először is meg kell állapítani, hogy a kifogásközlés 522. pontjában a Bizottság kifejezte, hogy a szolgáltatásnyújtás megtagadásaként meghatározott visszaélés miatt bírságot kíván kiszabni a TP-vel szemben. E dokumentum további pontjaiban a Bizottság jelezte, hogy álláspontja szerint a TP-vel szemben felrótt visszaélést szándékosan vagy gondatlanul követték el, valamint hogy a TP-nek tudomása volt arról, hogy magatartása befolyással lehet a belső piacra. Másodsorban, a Bizottság a kifogásközlés 524. pontjában jelezte, hogy a bírság összegének meghatározása során figyelembe fogja venni az üggyel kapcsolatos lényeges körülményeket, különösen a jogsértés súlyát és időtartamát, valamint hogy alkalmazni fogja a 2006. évi iránymutatásban kifejtett szabályokat. A jogsértés súlyát illetően a Bizottság a kifogásközlés 528. pontjában pontosította, hogy figyelembe fogja venni annak jellegét, a piacra gyakorolt tényleges hatását – amennyiben ez mérhető –, valamint az érintett földrajzi piac kiterjedését. A jogsértés időtartamát illetően a Bizottság a kifogásközlés 529. pontjában jelezte, hogy a jogsértés legkésőbb 2005. augusztus 3-án kezdődött, és hogy még mindig tart. Harmadszor, a kifogásközlés 525. pontjában a Bizottság jelezte, hogy a bírság összegét érintheti az említett iránymutatás 28. és 29. pontjában felsorolt súlyosító vagy enyhítő körülmények esetleges figyelembevételé.
- 98 A Bizottság és TP közötti levélváltást képező és a TP-nek a meghallgatást követően megküldött, tényállást közlő levélből egyébként kitűnik, hogy a Bizottság pontosította a 2006. évi iránymutatás 13. pontja szerinti eladások azon értékét, amelyet a bírság alapösszegének kiszámításához figyelembe fog venni.
- 99 A fenti 97. és 98. pontban felsorolt tényezők alapján megállapítható, hogy a jelen ügyben a Bizottság tiszteletben tartotta az ítélkezési gyakorlatnak a fenti 90. és 91. pontban említett elveit. A felperes által előterjesztett érvek nem tudják megkérdőjelezni ezt a megállapítást.
- 100 Elsősorban ugyanis, a fenti 90. és 91. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a felperes állításával ellentétben a Bizottságnak a kifogásközlésben nem kellett pontosan meghatároznia a bírság teljes összegét.
- 101 Másodsorban el kell utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a kifogásközlés szankciókkal kapcsolatos részében a Bizottságnak elemeznie kellett volna az UKE-val kötött megállapodás által a jogsértés súlyára vagy a bírság mértékére gyakorolt hatást.

- 102 Egyrésről ugyanis az iratokból kitűnik, hogy az UAE-val kötött megállapodás bírság kiszámításával összefüggésben történő figyelembevételének megvitatását a TP az igazgatási eljárásnak egy már előrehaladott szakaszában, a kifogásközlés megküldése után kezdeményezte. Ily módon a TP a kifogásközlésre adott válasz 912–1009. pontjában terjesztette elő első alkalommal azt az érvét, hogy – az az UAE-val kötött megállapodás alapján vállalt kötelezettségeire tekintettel – a Bizottságnak el kellene ismernie, hogy e megállapodás aláírása jelzi a jogsértés végét. A Bizottság a tényállást közlő levélben (27. pont) osztotta ezt az álláspontot. Másodszor, a tényállást közlő levélre válaszul megküldött 2011. március 7-i levél 483. és 484. pontjában terjesztette elő a TP azt az érvet, amely szerint az UAE-val kötött megállapodást enyhítő körülményként lehetne figyelembe venni. A TP ezt az érvet abban a 2011. június 6-i levélben is megismételte, amelyet saját kezdeményezésére küldött és amelyben kifejtette álláspontját a jelen ügyben bírság kiszabásának célszerűségére vonatkozóan.
- 103 Másrésről, a Bizottság a kifogásközlés megküldését követően előterjesztett mindezen érvekre a megtámadott határozat (913)–(916) preambulumbekkezdésében válaszolt. A Bizottság válasza – enyhítő körülmények figyelembevételének elmulasztására alapított jogalap tárgyát képező – megalapozottságára vonatkozó érdemi vizsgálat sérelme nélkül meg kell állapítani, hogy egyáltalán nem képezi a TP meghallgatáshoz való jogának vagy védelemhez való jogának megsértését maga az a tény, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban foglalt állást a kifogásközlés megküldését követően előterjesztett ezen érvekről.
- 104 A fentiekben kifejtett megfontolásokra tekintettel a jelen jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A harmadik jogalapról

- 105 A bírság alapösszegének kiszámításával kapcsolatban a jog téves alkalmazására és értékelési hibára alapított harmadik jogalap mindenekelőtt a 2006. évi iránymutatás 20–22. pontjának megsértésére vonatkozik.
- 106 A felperes – annak hangsúlyozása mellett, hogy nem vitatja a TP-nek felrótt jogsértés fennállását – lényegében azt kéri, hogy a Törvényszék az arányosság elve tükrében és arra figyelemmel vizsgálja felül a bírságnak a megtámadott határozatban meghatározott összegét, hogy e jogsértés súlya nem igazolta azt, hogy a Bizottság a bírság alapösszegének kiszámítása során a 2006. évi iránymutatás 13. pontja szerinti eladások értékének 10%-át alkalmazza. A Törvényszék az említett összeg aránytalan jellegére, ekként pedig nem megfelelő és a tisztességességgel ellentétes voltára vonatkozóan a felperes által kifejtett érveket a megváltoztatás iránti kérelem keretében vizsgálja.
- 107 A jelen jogalap két részből áll, amelyekkel a felperes egyrésről azt rója fel a Bizottságnak, hogy nem vette megfelelően figyelembe, hogy a jogsértés eltérő időtartamú és intenzitású gyakorlatokat foglalt magában, másrésről pedig, hogy tévesen értékelte a TP magatartásának az érintett piacra gyakorolt hatását.
- 108 E jogalap e két részének vizsgálatát megelőzően mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az Alapjogi Charta 49. cikke (3) bekezdésének megfelelően a büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten.
- 109 A Bizottság által a versenyjogi szabályok megsértésének szankcionálása céljából indított eljárásokkal összefüggésben az arányosság elve azzal jár, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelése során figyelembe vett tényezőkkel arányosan kell meghatároznia a bírság összegét, és hogy e tényezőket egységes és objektíven igazolható módon kell alkalmaznia (Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, fenti 67. pont, EU:C:2014:2062, 196. pont; 2011. október 5-i Transcatlab kontra Bizottság ítélet, T-39/06, EBHT, EU:T:2011:562, 189. pont).

- 110 Ezután emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése értelmében a bírság összegének meghatározásakor tekintetbe kell venni mind a jogsértés súlyát, mind annak időtartamát.
- 111 Ami a jogsértés súlyát illeti, az értékelés során kötelezően figyelembe veendő szempontoknak nem létezik kötelező jellegű vagy kimerítő listája. Az ítélkezési gyakorlatból következik azonban az, hogy a jogsértések súlyának értékelésében esetlegesen szerepet játszó tényezők közé tartozik – az ügy sajátos körülményein, hátterén és a bírságok elrettentő hatásán túlmenően – a jogsértés kontextusa és a bírságok visszatartó ereje, az érintett vállalkozás magatartása, az e gyakorlat kialakításában játszott szerepe, az e gyakorlatból származó esetleges előnye, a mérete és az érintett termékek értéke, valamint az, hogy az ilyen típusú jogsértések milyen kockázatot jelentenek az Európai Unió számára (lásd: 2010. október 14-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet, C-280/08 P, EBHT, EU:C:2010:603, 273. és 274. pont; lásd még: 2011. december 8-i KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, C-272/09 P, EBHT, EU:C:2011:810, 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 112 A bírság összegének a versenyellenes magatartások tartalmához és időtartamához, számukhoz és intenzitásukhoz, az érintett piac terjedelméhez és a gazdasági közrendet ért kárhoz, valamint a felelős vállalkozások viszonylagos jelentőségéhez és az esetleges visszaeséshez hasonló objektív tényezőket is figyelembe kell vennie (lásd: KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 111. pont, EU:C:2011:810, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 113 A jelen ügyben a bírság kiszámítása tekintetében a Bizottság által alapul vett 2006. évi iránymutatás szerint a jogsértés súlyát a Bizottság először a bírság kiszámítása során, azaz a bírság alapösszegének meghatározásakor veszi figyelembe. A 2006. évi iránymutatás 19. pontja alapján ugyanis a bírság alapösszege az eladások értékéhez bizonyos meghatározott mértékben aránylik; az arányszámot a jogsértés súlyának függvényében állapítják meg, és a jogsértés éveinek számával szorozzák meg. A 2006. évi iránymutatás 20. pontja szerint a Bizottság a jogsértés súlyát minden egyes jogsértéstípusnál esetenként értékeli, valamennyi releváns körülmény figyelembevételével. Ezen iránymutatás 21. és 22. pontja szerint a Bizottság általános szabály szerint az eladások értékének figyelembe vett arányát akár 30%-ban is megállapíthatja, és annak eldöntéséhez, hogy az eladások értékének adott esetben alkalmazandó aránya alacsonyabb vagy magasabb legyen ennél a mértéknél, a Bizottság olyan tényezőket vesz figyelembe, mint például a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e.
- 114 Végezetül az uniós bíróság által a bírság összegének felülvizsgálatában játszott szerepet illetően emlékeztetni kell arra, hogy az uniós bíróság feladata, hogy a hivatkozott jogalapok alátámasztása érdekében a felperes által előterjesztett elemek alapján elvégezze a jogszerűség vizsgálatát. E vizsgálat során a bíróság sem az iránymutatásban említett kritériumok alkalmazásakor figyelembe vett tényezők megválasztását, sem pedig e tényezők értékelését illetően nem hivatkozhat a Bizottság rendelkezésére álló mérlegelési mozgástérre annak érdekében, hogy lemondjon a mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból alapos felülvizsgálat elvégzéséről (KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 111. pont, EU:C:2011:810, 102. pont).
- 115 A Szerződésekkel létrehozott felülvizsgálat – amelynek korlátait a fenti 65–67. és 114. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat határozta meg, továbbá amely magában foglalja, hogy az uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból felülvizsgálatot gyakorol, és jogosult a bizonyítékokat értékelni, a megtámadott határozatot megsemmisíteni és a bírságok összegét megváltoztatni – a felperes által kezdetben hivatkozottakkal ellentétben megfelel az Alapjogi Charta 47. cikkében szereplő hatékony bírói jogvédelem elve követelményeinek (lásd ebben az értelemben: Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 83. pont, EU:C:2013:522, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 116 Ezen elvekre figyelemmel kell megvizsgálni a felperes által az e jogalap keretében előadott érveket.

– Az annak figyelmen kívül hagyására alapított első részről, hogy a jogsértés különböző tényállási elemeinek időtartama és annak intenzitása az idők során változott

- 117 A felperes azzal érvel, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor – azon az alapon, hogy a visszaélésszerű magatartás a jogsértés teljes időtartama alatt megfigyelhető volt – megtagadta annak figyelembevételét, hogy a jogsértés különböző tényállási elemeinek időtartama és annak intenzitása az idők során változott. A Bizottság továbbá figyelmen kívül hagyott egy, a jogsértés súlyával arányos bírság megállapítása szempontjából releváns paramétert, azaz azt, hogy a jogsértés tényállási elemeinek minősített magatartások egyike sem tartott négy év két hónapig.
- 118 A felperes ezeket az állításokat számos érveléssel támasztja alá, amelyekkel lényegében – az összességében a TP által elkövetett erőfölénnyel való visszaélést képező – bizonyos magatartások pontos időtartamát kívánja meghatározni. Azt állítja, hogy a Bizottság által az e magatartások időtartamának kiszámításában elkövetett hibák kumulált hatásait figyelembe véve, az említett visszaélés nem tűnik annyira súlyosnak, hogy a Bizottság az eladások értékének – a bírság alapösszege kiszámításának kiindulópontját képező – arányát 10%-ban határozza meg. A felperes így módon azt kéri, hogy a Törvényszék csökkentse a TP-vel szemben kiszabott bírság összegét.
- 119 A felperes érvei a TP-vel szemben felrótt, erőfölénnyel való visszaélés öt tényállási eleme közül négyre vonatkoznak (lásd a fenti 28. pontot).
- 120 Először, azt illetően, hogy a TP hálózatához BSA- és LLU-módban való hozzáférésre vonatkozó megállapodásokban ésszerűtlen feltételeket kínált az alternatív szolgáltatóknak, a felperes azzal érvel, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításakor, hogy a visszaélésnek ez a tényállási eleme 2005. augusztus 3-tól 2009. október 22-ig tartott. Közelebbről – ami egyrészt a BSA-hozzáférésre vonatkozó formszerződésekkel, illetve a felperes azzal érvel, hogy a TP formszerződésének a 2008. december 22-én hatályba lépő 1. számú változata tiszteletben tartotta a BSA-hozzáférés szempontjából releváns referenciaajánlatot. Ami másrészt az LLU-hozzáférést illeti, a TP formszerződésének a 2009. február 17-én hatályba lépő 1. számú változata megfelel az LLU szempontjából releváns referenciaajánlatnak. Ennélfogva nem lehet felróni a TP-nek, hogy az alternatív szolgáltatókkal szemben előnytelen szerződési feltételeket alkalmazott az említett szerződésekben a BSA-hozzáférés tekintetében 2008. december 22., az LLU-hozzáférés tekintetében pedig 2009. február 17. után. Ezen túlmenően a TP formszerződéseinek az alternatív szolgáltatók számára előnytelen több feltételét még rövidebb időszakokban alkalmazták.
- 121 Másodszor, a TP hálózatához való fizikai hozzáférés korlátozását illetően a felperes mindenekelőtt azt állítja, hogy az alternatív szolgáltatók hozzáférési megrendeléseinek formai és műszaki indokok alapján történő elutasításából álló gyakorlat mérséklődött a 2007-ben kezdődő és 2009-ben befejeződő időszakban. Ezután, túlzó és csak egyetlen elszigetelt esetre vonatkozik az az állítás, amely szerint a TP túlbecsülte azokat a befektetéseket, amelyeket az alternatív szolgáltatóknak el kellett végezniük. Ezenfelül a TP helyiségeihez vezetékeken keresztül való hozzáférés megtagadásából álló magatartást illetően pusztán olyan eseményekről van szó, amelyekre 2007-ben került sor. Végezetül a hálózati csomópontok kiépítése vagy módosítása tekintetében az alternatív szolgáltatók által leadott megrendelések teljesítésének késleltetéséből álló gyakorlatot illetően a felperes azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban felhozott példák kevésbé meggyőzőek, hogy e késedelmeket a TP-től független tényezők határozták meg, valamint hogy a Bizottság egyetlen példát sem említ a 2008 júliusa után sorra kerülő ilyen magatartásra.
- 122 Harmadszor, ami az előfizetői vonalakhoz való hozzáférés korlátozását illeti, a felperes azt állítja, hogy ez a gyakorlat a Bizottság által megállapított jogsértés teljes időszakánál rövidebb ideig tartott. A BSA-szolgáltatások nagykereskedelmi bérelt vonalakon (a „Wholesale Line Rental” [WLR] szolgáltatás keretében, amelynek kapcsán az alternatív szolgáltatók helyhez kötött telefonszolgáltatásokat nyújtottak) keresztül történő nyújtásának megtagadása 2007 októberében befejeződött és mindössze egy évig tartott, a meghibásodott vonalak javításában bekövetkező késedelmek 2008 elején megszűntek

és nem haladták meg az egy évet, a BSA-hozzáférésre vonatkozó megrendelések teljesítésében bekövetkező késedelmek mindössze 2007 negyedik negyedévéig tartottak, továbbá az LLU-hozzáférésre vonatkozó megrendelések teljesítésében bekövetkező késedelmek 2008 első negyedévében befejeződtek.

- 123 Negyedszer, a megbízható és pontos, az alternatív szolgáltatók számára a széles sávú termékekhez való hozzáférésre vonatkozó megfelelő döntések meghozatalához szükséges általános információk alternatív szolgáltatók számára történő biztosításának megtagadását illetően a felperes azt állítja, hogy már 2006 óta végrehajtott az általa nyújtott információk pontosságának javítására, valamint az alternatív szolgáltatók által használni kívánt helyiségek tekintetében az elsődlegesség biztosítására irányuló számos kezdeményezést. Ami a BSA-hozzáférést illeti, javította az informatikai interfészéhez való hozzáférést – különösen 2007 márciusától –, továbbá 2007-ben más kezdeményezéseket is tett annak érdekében, hogy technológiai szempontból megkönnyítse az általános információkhoz való hozzáférést. Ami az LLU-hozzáférést illeti, támogató DVD-knek az alternatív szolgáltatók kérésére történő megküldésével biztosította az általános információkhoz való hozzáférést. Ami az adatok nehezen használható informatikai formátumban (.pdf-dokumentumok) való továbbításának problémáját illeti, elszigetelt esetekről van szó.
- 124 E tekintetben – figyelemmel a TP-nek felrótt jogsértés összetettségére, valamint a felperes igen részletes érveire – ezen érvek vizsgálata előtt ismertetni kell a jogsértést, amint az a megtámadott határozatból kitűnik.
- 125 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy a TP stratégiát dolgozott ki annak érdekében, hogy az alternatív szolgáltatók saját hálózatához való hozzáférése folyamatának valamennyi szakaszában – azaz az e hálózathoz való hozzáférés feltételeire vonatkozó megállapodás megtárgyalása során, az alternatív szolgáltatók e hálózatra való csatlakozásának szakaszában, végezetül pedig előfizetői vonalak aktiválásának szakaszában – korlátozza a versenyt. Ennek a széles sávú BSA- és LLU-hozzáférés nagykereskedelmi piacán végrehajtott stratégiának az volt a célja, hogy megvédje a TP-nek a downstream piacon, azaz azon a kiskereskedelmi piacon fennálló piaci részesedését, amelyen a távközlési szolgáltatók saját végfelhasználók számára szolgáltatásokat kínálnak (a megtámadott határozat (710)–(712) preambulumbekzdése).
- 126 E stratégia meglétének bizonyítása céljából a Bizottság – többek között – a TP székhelyén lefolytatott vizsgálatok során lefoglalt dokumentumokra, valamint a TP kifogásközlésre adott válaszára vonatkozóan az UKE által kifejtett észrevételekre támaszkodott. A megtámadott határozat (148)–(155) és (554)–(556) preambulumbekzdésében megvizsgált e dokumentumokból kitűnik, hogy a TP igazgatótanácsának tagjai olyan projektet dolgoztak ki, amelynek célja az volt, hogy megakadályozzák az alternatív szolgáltatók TP hálózatához való hozzáférését, hogy a lehető legjobban megnehezítsék számukra az e hálózat szerkezetére vonatkozó információk megszerzését, valamint hogy ily módon a lehető legtovább megtartsák a TP kiskereskedelmi ügyfélkörét. Az említett dokumentumokból ezenfelül kitűnik, hogy e stratégia megvalósítása egyrészt az alternatív szolgáltatók ellen irányuló magatartásból, másrészt pedig a nemzeti szabályozó hatóság ellen irányuló magatartásból, például a következőkből állt: az e hatósággal való együttműködés szándékos megtagadása, a BSA-ra vonatkozó referenciaajánlat-tervezet benyújtásával kapcsolatos jelentős késedelem – annak ellenére, hogy ennek benyújtása törvényes kötelezettsége volt (lásd a fenti 14. pontot) –, illetve az e hatóság által a referenciaajánlatok végrehajtására vonatkozóan hozott valamennyi határozattal szemben kereseteknek a közigazgatási bíróságok előtti megindítása.
- 127 A megtámadott határozat részletesen leírja a TP által az e stratégia végrehajtása céljából tanúsított magatartásokat. A Bizottság ezeket általánosságban az erőfölénnyel való visszaélés tényállási elemét képező következő öt csoportba sorolta: először is a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáféréstől szóló megállapodásokban az alternatív szolgáltatók számára ésszerűtlen feltételek javasolása; másodsor, a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáféréstől szóló megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalási folyamat késleltetése; harmadszor, a TP hálózatához való fizikai hozzáférés korlátozása; negyedszer az előfizetői

vonalakhoz való hozzáférés korlátozása, és ötödször, megbízható és pontos, az alternatív szolgáltatók számára a hozzáférésre vonatkozó döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen általános információk nyújtásának megtagadása (lásd a fenti 28. pontot).

128 Először is, ami a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáférésről szóló megállapodásokban az alternatív szolgáltatók számára ésszerűtlen feltételek javasolását illeti, a Bizottság a megtámadott határozat (165)–(295) preambulumbekkezdésében jelezte, hogy az alkalmazandó szabályozás szerint a TP a hálózatához BSA- vagy LLU-hozzáférést kérő alternatív szolgáltatókkal köteles volt a BSA- és LLU-referenciaajánlatokban rögzített minimumfeltételeknél nem kedvezőtlenebb feltételek mellett az ilyen hozzáférésre vonatkozó szerződéseket kötni (lásd a fenti 11. és 12. pontot). E kötelezettsége ellenére a TP olyan formszerződéseket javasolt, amelyek nem tartották tiszteletben a releváns referenciaajánlatok minimumkövetelményeit. A BSA-hozzáférésre vonatkozó szerződéseket illetően a Bizottság e tekintetben tizennyolc olyan szerződésifeltétel-típust azonosított, amelyekre hatással voltak a TP gyakorlatai és amely szerződési feltételeket három csoportba sorolt: mindenekelőtt az alternatív szolgáltatókra nézve kedvező, a referenciaajánlatban szereplő és a TP által javasolt szerződésekből törölt szerződési feltételek; ezután a referenciaajánlatban szereplő és a TP által javasolt szerződésekből az alternatív szolgáltatók rovására módosított szerződési feltételek, végezetül a referenciaajánlatban szereplő és bizonyos határidők rögzítésére vonatkozó, a TP által javasolt szerződésekből az alternatív szolgáltatók rovására módosított szerződési feltételek. Az LLU-hozzáférésre vonatkozó szerződéseket illetően a Bizottság tíz olyan szerződésifeltétel-típust azonosított, amelyekre hatással voltak a TP gyakorlatai, és amely szerződési feltételeket ezután két csoportba sorolt: egyrészt az alternatív szolgáltatókra nézve kedvező, a referenciaajánlatban szereplő és a TP által javasolt szerződésekből törölt szerződési feltételek, másrészt pedig a referenciaajánlatban szereplő és a TP által javasolt szerződésekből az alternatív szolgáltatók rovására módosított szerződési feltételek. A megtámadott határozat (714)–(721) preambulumbekkezdésében a Bizottság hangsúlyozta, hogy az igazgatási eljárás során gyűjtött bizonyítékok megerősítik a referenciaajánlatokban szereplő szerződési feltételek tiszteletben tartása TP általi elmulasztásának ismétlődő jellegét és jelentős mértékét. A Bizottság jelezte, hogy jóllehet az UAE által az LLU-hozzáférés tekintetében 2006-ban, a BSA-hozzáférés tekintetében pedig 2008-ban elfogadott referenciaajánlatok tartalmaztak olyan formszerződéseket, amelyeket a TP használhatott volna, a TP csak az UAE-val kötött megállapodás 2009. október 22-én történő aláírását követően vállalta ezek alkalmazását.

129 Másodszor a BSA- és LLU-termékekhez való hozzáférésről szóló megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalási folyamat késleltetését illetően a Bizottság – a lengyel piacon működő alternatív szolgáltatók tanúvallomásai és az UAE észrevételei alapján, amelyeket az igazgatási eljárás során szerzett – olyan különféle halogató taktikákat azonosított, amelyeket szerződéseknek az alternatív szolgáltatókkal ésszerű időn belül történő megkötésének elkerülése céljából a TP alkalmazott. A Bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy a TP az esetek 70%-ában nem tartotta tiszteletben az őt a hálózatához való hozzáférésre vonatkozó szerződésnek az alternatív szolgáltatókkal 90 naptári napon belül történő megkötésére kötelező törvényes határidőt, valamint hogy számos esetben ezek a késedelmek elérték az egy, vagy akár a két évet. A Bizottság ezután megállapította, hogy a TP több alkalommal nem tartotta be a szerződéstervezet megküldésére vonatkozó háromnapos törvényi határidőt, továbbá hogy azt sok esetben több tíz vagy akár több száz nappal túllépte (a megtámadott határozat (300)–(314) preambulumbekkezdés). A Bizottság ezenfelül más halogató jellegű gyakorlatokra is rámutatott, például arra, hogy a TP rendszeresen olyan személyekkel képviseltette magát a tárgyalásokon, akik nem voltak jogosultak szerződéses kötelezettségvállalásokat tenni (a megtámadott határozat (315)–(322) preambulumbekkezdése), vagy arra, hogy indokolatlanul késleltette a szerződések aláírását (a megtámadott határozat (323)–(329) preambulumbekkezdése). A Bizottság végezetül megállapította, hogy ezek a halogató taktikák több alternatív szolgáltatót arra késztettek, hogy a tárgyalási folyamatba bevonják a szabályozó hatóságot, illetve hogy egészen egyszerűen felhagyjanak a TP hálózatára való csatlakozásra irányuló projektjeikkel (a megtámadott határozat (300) és (305) preambulumbekkezdése).

- 130 Harmadszor, a TP hálózatahoz való fizikai hozzáférés korlátozását illetően a Bizottság a megtámadott határozat (375)–(399) preambulumbekkezdésében jelezte többek között azt, hogy az alternatív szolgáltatók – a hozzáférésre vonatkozó szerződés aláírását követően – a BSA-hozzáférés tekintetében a hálózati csomópontokhoz való hozzáférés iránti kérelmekkel, az LLU-hozzáférés tekintetében pedig a helymegosztásra vagy távközlési kábelekre vonatkozó megrendeléssel fordultak a TP-hez. A Bizottság kifejtette, hogy az alternatív szolgáltatók megrendeléseit alaki és műszaki szempontból ellenőrizték, amit követően a TP közölte az alternatív szolgáltatókkal a műszaki feltételeket, valamint a csatlakozással kapcsolatos költségek becslését. E feltételek elfogadását követően az alternatív szolgáltatók ez alapján a TP általi jóváhagyás céljából ismételt benyújtott műszaki tervet tudtak készíteni (a megtámadott határozat (375) preambulumbekkezdése).
- 131 A Bizottság példákat hozott a TP hálózatára való csatlakozás e szakaszában a TP által alkalmazott versenyellenes gyakorlatokra, amely példák jórészt a lengyel piacon működő alternatív szolgáltatók tanúvallomásain, az UKE által elvégzett ellenőrzések jegyzőkönyvein, valamint e hatóság határozatain alapulnak. A Bizottság e tekintetben mindenekelőtt jelezte, hogy a TP – formai vagy műszaki okokból – számos hozzáférési megrendelést utasított el. A BSA-hozzáférés iránti kérelmek esetében az elutasítások aránya 2006 és 2009 között 31%, az LLU-hozzáférés iránti kérelmek esetében pedig a 2006-tól 2008-ig tartó közötti időszakban 44% volt, a helyzet 2009-ben javult. Az LLU-hozzáférést illetően a Bizottság azokat az eseteket is kiemelte, amelyekben – a kedvező technikai vizsgálat ellenére – az alternatív szolgáltatók nem csatlakoztak a TP hálózatahoz, többek között azért, mert a TP túlbecsülte a csatlakozással kapcsolatos költségeket (a megtámadott határozat (378)–(392) és (749)–(754) preambulumbekkezdése). A Bizottság kiemelte az alternatív szolgáltatók kérelmeinek teljesítésével kapcsolatos jelentős késedelmeket, mind a hálózati csomópontok kiépítése vagy módosítása, mind pedig az LLU-hozzáférésre vonatkozó megrendelések teljesítése tekintetében. A Bizottság által idézett tanúvallomások szerint ezek a – még az igencsak egyszerű munkálatok esetében is háromtól tizenhárom hónapig tartó – késedelmek lehetetlenné tették az alternatív szolgáltatók számára a befektetések rendes megtervezését (a megtámadott határozat (393)–(396) és (755)–(758) preambulumbekkezdése). A Bizottság végezetül kiemelte, hogy a PTK – a TP-nek az érintett piacokon működő leányvállalata – az anyavállalatának hálózatahoz való hozzáféréssel kapcsolatban nem ugyanolyan problémákkal szembesült, mint az alternatív szolgáltatók. A Bizottság véleménye szerint ez megerősíti, hogy van lehetőség az e hálózathoz való gyorsabb hozzáférés biztosítására (a megtámadott határozat (397)–(399) és (759)–(761) preambulumbekkezdése).
- 132 Negyedszer, az előfizetői vonalakhoz való hozzáférés korlátozását illetően, a Bizottság a megtámadott határozat (444)–(510) preambulumbekkezdésében jelezte, hogy a hálózati csomópontokra való csatlakozást (BSA-hozzáférés) követően, illetve valamely helymegosztási helyszínhez való hozzáférés vagy távközlési kábelek telepítése (LLU-hozzáférés) után, az alternatív szolgáltatók elméletileg kialakíthatták saját ügyfélkörüket. Ehhez az előfizető vonalának aktiválására vonatkozó megrendelést kellett küldeniük a TP-nek, amely kérelmet a TP formai és műszaki szempontból vizsgált (a megtámadott határozat (444) preambulumbekkezdése).
- 133 A Bizottság – az alternatív szolgáltatók tanúvallomásai, a vizsgálatok során lefoglalt dokumentumok, valamint az UKE által elvégzett ellenőrzések jegyzőkönyvei alapján – a TP által tanúsított három olyan gyakorlatitípust határozott meg, amelyek korlátozták az alternatív szolgáltatók előfizetőkhez való hozzáférését. A Bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy a TP a vonalak aktiválására vonatkozó jelentős számú megrendelést utasított el formai és műszaki okokból. Jóllehet bizonyos időszakok alatt javult a helyzet, általánosságban ezek az elutasítások a különféle alternatív szolgáltatók megrendeléseinek 30–50%-át érintették, a TP leányvállalata, a PTK kivételével (a megtámadott határozat (448)–(467) preambulumbekkezdése). A Bizottság ezután kiemelte az előfizetői vonalak korlátozott rendelkezésre állásának problémáját, amelyet egyrészt a BSA-hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatások WLR-vonalakon való nyújtása TP általi megtagadásának, másrészt pedig a meghibásodott vonalak javításában bekövetkező késedelmeknek lehetett betudni. A Bizottság végezetül kiemelte az alternatív szolgáltatók megrendeléseinek teljesítésében bekövetkező késedelmeket (a megtámadott határozat (468)–(473) preambulumbekkezdése). A Bizottság megjegyezte, hogy ezek az

akadályok az alternatív szolgáltatók számára különösen nagy terheket okoztak, amennyiben azok érintették az alternatív szolgáltatók és a végfelhasználók közötti közvetlen kapcsolatokat, különösen akkor, amikor az alternatív szolgáltatók ezeket a kapcsolatokat létesítették, ily módon pedig ezen akadályok hatásaként romolhatott az alternatív szolgáltatók megítélése a fogyasztók körében. A Bizottság szerint a WLR-vonalakon keresztüli BSA-hozzáférés blokkolása annál inkább érintette az alternatív szolgáltatókat, mivel megakadályozta, hogy ezen utóbbiak a már meglévő és a helyhez kötött telefonszolgáltatásokat már használó ügyfeleknek az internethez való hozzáféréssel kapcsolatos további szolgáltatásokat kínáljanak (a megtámadott határozat (470) preambulumbekzdése).

- 134 Ötödször, a megbízható és pontos, az alternatív szolgáltatók számára a hozzáférésre vonatkozó döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen általános információk nyújtásának megtagadását illetően a Bizottság mindenekelőtt jelezte, hogy a TP az alkalmazandó szabályozás értelmében köteles volt ezeket az információkat biztosítani az alternatív szolgáltatók számára. A Bizottság pontosította, hogy ezek az általános információk a TP hálózatának számos műszaki aspektusára vonatkoznak, és azt is hangsúlyozta, hogy az alternatív szolgáltatók szerint a megbízható és teljes körű általános információk birtoklása képezi a BSA- és LLU-szolgáltatások végfelhasználók számára történő nyújtásának elkezdéséhez és folytatásához elengedhetetlen egyik feltételt. A Bizottság ezután emlékeztetett arra, hogy a TP hálózatának szerkezetére vonatkozó információk nyújtásának megtagadása képezte a TP azon stratégiájának egyik kulcsfontosságú elemét, amely arra irányult, hogy az alternatív szolgáltatók saját hálózatához való hozzáférése folyamatának valamennyi szakaszában korlátozza a versenyt (lásd a fenti 126. pontot). A Bizottság végezetül rámutatott, hogy a TP hálózatához való hozzáférés folyamatának valamennyi szakaszában megnyilvánultak a megbízható és pontos általános információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatos problémák. A Bizottság e tekintetben – többek között – kiemelte, hogy a jogsértési időszak első szakaszában a TP nem illesztette be az általános információk fogalm meghatározását az alternatív szolgáltatókkal kötött szerződésekbe, valamint hogy egy későbbi szakaszban olyan fogalm meghatározást alkalmazott szerződéseiben, amely nem felelt meg a referenciaajánlatban szereplőnek (a megtámadott határozat (511)–(516) preambulumbekzdése, valamint 828. lábjegyzete).
- 135 A Bizottság részletesen ismertette, hogy a TP miként akadályozta az alternatív szolgáltatókat abban, hogy hozzáférjenek a hálózatra vonatkozó általános információkhoz. A Bizottság – az alternatív szolgáltatók által nyújtott számos tanúvallomás, valamint a vizsgálatok során lefoglalt dokumentumok alapján – e tekintetben mindenekelőtt jelezte, hogy a TP által az alternatív szolgáltatók részére továbbított, a saját hálózatával kapcsolatos adatok minősége nem volt megfelelő. Ezek az adatok gyakran helytelenek vagy hiányosak voltak, továbbá nem feleltek meg a referenciaajánlatokban, valamint a TP és az alternatív szolgáltatók között létrejött szerződésekben szereplő szerződési feltételeknek (a megtámadott határozat (517)–(528) preambulumbekzdése). A Bizottság ezután olyan eseteket emelt ki, amelyekben a TP az általános információkat olyan formátumban továbbította az alternatív szolgáltatók számára, amely azokat használhatatlanná tette (a megtámadott határozat (529) és (530) preambulumbekzdése). A Bizottság emellett jelezte, hogy a TP nem tartotta tiszteletben a releváns referenciaajánlatokból eredő azon kötelezettségét, hogy az alternatív szolgáltatók rendelkezésére bocsásson egy olyan informatikai interfészt, amely lehetővé teszi az általános információkat tartalmazó adatbázisokhoz való hozzáférést és amely az alternatív szolgáltatók és a TP közötti kommunikációval kapcsolatban más funkciókat is biztosít. Ez az interfész csak 2010 áprilisában kezdett működni (a megtámadott határozat (531)–(534) preambulumbekzdése). A Bizottság végezetül rámutatott, hogy léteztek olyan technológiai megoldások, amelyek lehetővé tették a pontosabb és megbízhatóbb általános információkhoz való hozzáférés biztosítását, valamint hogy a TP leányvállalata, a PTK hozzáférhetett azokhoz (a megtámadott határozat (535)–(541) preambulumbekzdése).
- 136 A megtámadott határozat (713) preambulumbekzdésében a Bizottság hangsúlyozta, hogy a TP fenti 128–135. pontban ismertetett gyakorlatai kumulált hatással jártak az alternatív szolgáltatókra nézve, akik a TP nagykereskedelmi termékeihez való hozzáférés folyamatának minden egyes szakaszában akadályokkal szembesültek. A Bizottság jelezte, hogy noha nem tűnt úgy, hogy a TP által keletkeztetett egyes akadályok külön-külön igen nagy terhet okoznának, együttesen visszaélészerű magatartást

képeztek, amelynek célja az volt, hogy lezárja az alternatív szolgáltatók előtt a széles sávú hozzáférés nagykereskedelmi piacához való hozzáférést. A Bizottság végül erőfölénnyel való visszaélésnek minősítette a felperes által elkövetett egységes és folytatólagos jogsértést (a megtámadott határozat 1. cikke).

- 137 Ami közelebbről a TP magatartásai eltérő időtartamának és intenzitásának kérdését illeti, azzal a megtámadott határozat bírság összegének meghatározásával kapcsolatos részében szereplő (903)–(907) preambulumbekkezdés foglalkozik.
- 138 Ily módon a megtámadott határozat (903) preambulumbekkezdésében a Bizottság reagált a TP által az igazgatási eljárás során előadott azon érvre, amely szerint a jogsértés jellegének értékelésekor figyelembe kell venni azt, hogy a TP-nek felrótt bizonyos gyakorlatok rövidebbek voltak a jogsértés teljes időtartamánál. Ez az érv a TP-nek felrótt jogsértés és az [EK] 82. cikk és az EGT-megállapodás 54. cikke szerinti eljárásról szóló, 2009. május 13-i C (2009) 3726 végleges bizottsági határozat (COMP/C-3/37.990 – Intel-ügy) tárgyát képező jogsértés összehasonlításán, még közelebbről pedig a Bizottság azon észrevételeivel való összehasonlításon alapult, amelyek szerint az Intel által elkövetett jogsértés súlyának meghatározása során figyelembe kellett venni azt, hogy e vállalkozás visszaélészerű gyakorlatai a 2002 és 2005 közötti időszakra koncentráálódtak, valamint hogy 2005 után a jogsértés 2007 decemberében történő abbahagyásáig nem több mint két egyedi visszaélést tudtak megállapítani (lásd az Intel-határozat (1785) preambulumbekkezdését). Ezen érvre válaszul a Bizottság a megtámadott határozat (903) preambulumbekkezdésében jelezte, hogy „ebben a kontextusban megjegyzendő, hogy noha a TP magatartásának intenzitása időben változott, a visszaélészerű magatartás a teljes jogsértési időszakban észlelhető volt”.
- 139 A megtámadott határozat (907) preambulumbekkezdésében a Bizottság azt állította, hogy a jogsértés súlyának vizsgálatkor figyelembe vette, hogy a TP visszaélészerű magatartásának bizonyos elemei nem mind álltak fenn ugyanabban a pillanatban. A Bizottság kifejtette, hogy ez a körülmény annak logikus következménye volt, hogy a hagyományos gazdasági szereplő széles sávú internet-hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi termékeihez való hozzáférés megszerzésének folyamata időben több elkülönülő és egymást követő szakaszon ívelt át. A Bizottság ezeket a szakaszokat a megtámadott határozat 1258. lábjegyzetében a következőképpen foglalta össze: legelőször is a hálózathoz való hozzáférés feltételeire vonatkozó szerződések megtárgyalásának szakasza, majd a hálózathoz való fizikai hozzáférés megszerzése, és végül az előfizetők vonalai aktiválásának és az általános információk megszerzésének szakasza. A Bizottság hozzáfűzte, hogy ily módon az alternatív szolgáltatók például a TP hálózathoz való hozzáférés feltételeire vonatkozó szerződés aláírása előtt nem találkozhattak az e hálózathoz való fizikai hozzáféréssel kapcsolatos problémákkal. Ehhez hasonlóan az alternatív szolgáltatók által a TP hálózathoz való fizikai hozzáférés megszerzésének szakaszában vagy az előfizető vonalai aktiválásának szakaszában tapasztalt problémák csak a hozzáférés feltételeire vonatkozó hosszadalmas tárgyalások végét követően merültek fel. Ezen túlmenően az alternatív szolgáltatók kereskedelmi stratégiáit e szerződések aláírása előtt és után egyaránt veszélyeztette a TP-hálózattal kapcsolatos általános információk – amelyeket a TP-nek továbbítania kellett – nem megfelelő minősége és hiányos volta.
- 140 A tárgyaláson a Törvényszék egyik kérdésére válaszul a felperes pontosította érvelésének hatályát. Jelezte, hogy a fenti 117. pontban ismertetett érvet illetően a megtámadott határozat (907) preambulumbekkezdésének tartalma mindössze annyit tükröz, hogy a Bizottság figyelembe vette a jogsértés sorozatos jellegét. Ebből a preambulumbekkezdésből azonban nem lehet arra következtetni, hogy a Bizottság teljes mértékben figyelembe vette a TP által a hálózathoz való hozzáférés megszerzése folyamatának egyes szakaszaiban tanúsított magatartás intenzitásának és időtartamának változó jellegét. Ez az oka annak, hogy a fenti 120–123. pontban összefoglalt érvek keretében a felperes kifogásolja azokat a hibákat, amelyeket a Bizottság e magatartás időtartamának és intenzitásának kiszámítása során követett el. E részletes érvek vizsgálata lehetővé teszi a TP által elkövetett jogsértés súlyának helytálló értékelését.

- ¹⁴¹ E tekintetben a megtámadott határozat 1258. lábjegyzetével összefüggésben értelmezett (907) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a TP-nek felrótt, erőfölénnyel való visszaélés súlyának értékelése során a Bizottság igenis figyelembe vette a TP által tanúsított különféle magatartások eltérő időtartamát és intenzitását, amelyek együttesen e visszaélés tényállási elemeit képezik. A Bizottság ugyanis kifejezetten rávilágított, hogy a TP visszaélésszerű magatartásának elemei nem mind álltak fenn ugyanabban a pillanatban.
- ¹⁴² Ezt a megállapítást alátámasztja a megtámadott határozat egészének vizsgálata. Ebben a határozatban ugyanis a Bizottság több alkalommal rámutatott, hogy a TP magatartása bizonyos szempontokból javult, továbbá pontosította azokat a – jogsértési időszak időtartamánál rövidebb – időszakokat, amelyek során a TP magatartásának konkrét aspektusai megvalósultak (lásd többek között a megtámadott határozat (383), (409), (437), (450), (462), (508), (510) és (515) preambulumbekkezdését).
- ¹⁴³ Ezen túlmenően – a felperes által a keresetlevélben állítottakkal ellentétben – a megtámadott határozat (903) preambulumbekkezdését nem lehet akként értelmezni, mint amely azt jelenti, hogy a Bizottság megtagadta annak figyelembevételét, hogy a TP által elkövetett jogsértés különböző tényállási elemeinek időtartama és annak intenzitása az idők során változott. Ebben a preambulumbekkezdésben a Bizottság ugyanis annak megállapítására szorítkozott, hogy jelentős különbség mutatkozott a TP-nek felrótt jogsértés körülményei és az Intelnek felrótt jogsértés körülményei között, jelesül az, hogy a TP jogsértő magatartása – annak változó jellege ellenére – folyamatos volt és a teljes jogsértési időszakon átívelt, míg az Intelnek felrótt jogsértés egy bizonyos időszakra koncentrálódott erőteljesen, amely a teljes jogsértési időszaknál lényegesen rövidebb volt.
- ¹⁴⁴ A fentiekre tekintettel nem lehet megállapítani, hogy a TP által elkövetett jogsértés súlyának értékelése során a Bizottság megtagadta annak figyelembevételét, hogy a TP által elkövetett jogsértés különböző tényállási elemeinek időtartama és a jogsértés intenzitása az idők során változott.
- ¹⁴⁵ Ezenfelül a felperes részletes érveinek alábbiakban sorra kerülő érdemi vizsgálata alapján nem lehet megállapítani, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot és értékelési hibát követett el, amikor határozatot hozott a TP által elkövetett jogsértés súlyára vonatkozóan.
- ¹⁴⁶ E tekintetben előjáróban meg kell állapítani egyrésről, hogy a felperes ezen érveivel sem a jogsértés – mint olyan – fennállását, sem pedig annak a megtámadott határozatban megállapítottak szerinti időtartamát, azaz a 2005. augusztus 3. és 2009. október 22. közötti időszakot nem vitatja. Nem vonja továbbá kétségbe a TP-nek felrótt, erőfölénnyel való visszaélés egységes és folytatólagos jogsértésnek minősítését, sem pedig a hálózatahoz való hozzáférés folyamatának valamennyi szakaszában a verseny korlátozására irányuló stratégia fennállását.
- ¹⁴⁷ Másrésről a megtámadott határozat nyilvánvalóan téves értelmezésén alapulóként kell elutasítani a felperes azon érveit, amelyekben azt állítja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állította, hogy a TP-nek felrótt jogsértés különböző tényállási elemei a jogsértési időszakkal azonos időtartamot öleltek fel. Ezeknek az érveknek ellentmondanak a Bizottságnak a megtámadott határozat fenti 138., 139. és 142. pontban említett preambulumbekkezdéseiben szereplő észrevételei.
- ¹⁴⁸ Először is, ami a TP hálózatahoz való BSA- és LLU-hozzáférésről szóló megállapodásokban az alternatív szolgáltatók számára ésszerűtlen feltételek javasolását illeti, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a felperes beadványaiban ismertetett érvek több mint harminc olyan szerződési feltételre vonatkoznak, amelyeket a TP BSA- és LLU-hozzáférésre vonatkozó szerződéseiben módosítottak vagy töröltek. A felperes ily módon előterjeszti azon időszakok pontos kiszámítását, amelyek során e szerződési feltételeket módosították vagy törölték. Tekintettel azonban a széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi termékekhez való hozzáférésre vonatkozó szerződések összetettségére, a TP szerződéseiben szereplő ésszerűtlen feltételek súlyát és a TP javaslatának kedvezőtlen utóhatásait általánosságban, nem pedig külön-külön az egyes feltételek alapján kell értékelni.

- 149 Ezután meg kell állapítani, hogy érveiben a felperes pusztán annyit ismer el, hogy a TP olyan szerződéseket javasolt az alternatív szolgáltatóknak, amelyek – 2006. májustól, illetve 2006. júniustól 2008 végéig, illetve 2009 februárjáig – a BSA-ra és az LLU-ra vonatkozó referenciaajánlatokban szereplő számos feltételt nem tartották tiszteletben. Nem mérsékelheti a TP jogsértő magatartásának súlyosságát az, hogy ez a gyakorlat a jogsértési időszak kezdete után kezdődött és annak vége előtt szűnt meg. Noha a felperes állítása szerint a BSA-ra vonatkozó referenciaajánlatban szereplő feltételek betartásának elmulasztása csak 2006 májusában kezdődött, nem vitatja, hogy e referenciaajánlat elfogadása több hónapot késett, mivel – szabályozási kötelezettségeinek megsértésével – megtagadta, hogy referenciaajánlat-tervezetet terjesszen az UKE elé (lásd a fenti 14. és 126. pontot). A jogsértés e tényállási elemének befejeződését illetően a Bizottság helytállóan mutat rá arra, hogy az, hogy a TP felhagyott azzal, hogy ésszerűtlen szerződési feltételeket javasoljon szerződéseiben, nem jelenti azt, hogy az ilyen szerződési feltételeket törölte hatályos szerződéseiből. Az ésszerűtlen szerződési feltételeket tehát továbbra is lehetett alkalmazni az alternatív szolgáltatók rovására.
- 150 Végezetül a jogsértésnek ezt a tényállási elemét nem lehet a felperes által nem vitatott körülményektől, azaz attól elvonatkoztatva vizsgálni, hogy a jogsértési időszak elején, a szerződéseknek az alternatív szolgáltatókkal való megtárgyalásának szakaszában a TP olyan gyakorlatokat alkalmazott, amelyek célja az volt, hogy eltántorítsák őket a hálózatahoz való hozzáféréstől, és konkrétan olyan különféle halogató taktikákat alkalmazott, amelyek célja az volt, hogy késleltessék a szerződések megtárgyalását, valamint olyan stratégiát, amely arra irányult, hogy a lehető legjobban megnehezítse az alternatív szolgáltatók számára a hálózatra vonatkozó általános információk megszerzését. Márpedig ez a megállapítás alátámasztja a Bizottság azon következtetését, amely szerint az alternatív szolgáltatók rendelkezésére álló tárgyalási mozgástér igen szűk volt, ily módon az alternatív szolgáltatóknak vagy el kellett fogadniuk a TP által javasolt feltételeket – annak ellenére, hogy azok ellentétesek voltak a vonatkozó referenciaajánlatok rendelkezéseivel –, vagy eljárásokat kellett indítaniuk az UKE előtt, hogy a TP-t szabályozási kötelezettségeinek tiszteletben tartására kényszerítsék, vagy pedig úgy kellett dönteniük, hogy nem lépnek a piacra (a megtámadott határozat (305), (314) és (716) preambulumbekzdése).
- 151 Másodszor, a TP hálózatahoz való fizikai hozzáférés korlátozását illetően mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a TP által alkalmazott bizonyos gyakorlatoknak a jogsértési időszaknál rövidebb időtartama vagy az, hogy ezek a gyakorlatok enyhültek ezen időszak során, nem bizonyítja, hogy a jogsértés kevésbé volt súlyos, és hogy a TP-vel szemben kiszabott bírság aránytalan. Amint arra ugyanis a Bizottság rámutat, a TP által a hálózatahoz való hozzáférés folyamatának későbbi szakaszaiban alkalmazott különféle gyakorlatok kiegészítették egymást. Ami egyébként az alternatív szolgáltatók megrendelése teljesítésének műszaki vagy formai okokból történő megtagadását illeti, a Bizottság kifejezetten elismerte – többek között a megtámadott határozat (383) és (409) preambulumbekzdésében –, hogy a helyzet javult, a felperes által hivatkozott érvek alapján pedig nem lehet úgy vélni, hogy a bírság összegének meghatározásakor a Bizottság nem vette figyelembe ezt a javulást. Ezután – a felperes állításával ellentétben – ami az LLU-hozzáféréssel kapcsolatos befektetések költségei túlbecslésének problémáját illeti, az nem egyetlen, elszigetelt esetre vonatkozott. Ezt a problémát ugyanis két alternatív szolgáltató jelezte, az UKE pedig feltüntette a 2008-ban végzett ellenőrzésről készült jegyzőkönyvben. A Bizottság emellett e tekintetben rámutat, hogy amennyiben ebben az időszakban (2008-ban) kevés gazdasági szereplő vette igénybe az LLU-hozzáférést, a három felhozott példa kiemelkedő jelentőséggel bír és azokat nem lehet túlzónak tekinteni. Végezetül – a felperes állításával ellentétben – a Bizottság által gyűjtött bizonyítékok, különösen az UKE által 2007 októberében végzett ellenőrzésről készült jegyzőkönyv, valamint az alternatív szolgáltatók nyilatkozatai jogilag megkövetelt módon erősítik meg, hogy a TP késleltette a hálózati csomópontok kiépítésére vagy módosítására irányuló megrendelések teljesítését.
- 152 Harmadszor, az előfizetői vonalakhoz való korlátozott hozzáférést illetően a felperes nem kifogásolja a Bizottságnak a megrendelések formai vagy műszaki okok miatti megtagadásával kapcsolatos észrevételeit. A felperes annak kiemelésére szorítkozik, hogy a BSA-hozzáférés céljából a WLR-vonalak rendelkezésre állásával kapcsolatos problémák 2007 októberében megszűntek, valamint hogy a BSA- és LLU-hozzáférésre vonatkozó megrendelések teljesítésével kapcsolatos késedelmekhez fűződő

problémák csak 2007-ben és 2008 elején merültek fel. Márpedig egyrészről ez nem érinti a Bizottság azon következtetését, hogy a TP olyan gyakorlatokat alkalmazott, amelyeknek célja az volt, hogy korlátozzák az alternatív szolgáltatók előfizetői vonalakhoz való hozzáférést, valamint hogy ezek a gyakorlatok különösen megterhelők voltak az alternatív szolgáltatókra nézve, amennyiben azok érintették a végfelhasználókkal fennálló közvetlen kapcsolataikat. Másrészről a Bizottság a megtámadott határozat (508) és (510) preambulumbekkezdésében kifejezetten elismerte, hogy a jogsértésnek a felperes által hivatkozott tényállási elemei időben korlátozottak voltak, és semmiből nem lehet arra következtetni, hogy a Bizottság ezt nem vette figyelembe a bírság összegének meghatározásakor.

- 153 Negyedszer, ami a felperesnek az alternatív szolgáltatók számára pontos és megbízható általános információk nyújtásának megtagadásával kapcsolatos érveit illeti, azok a tekintetben sem meggyőzőek, hogy a Bizottság a TP-vel szemben kiszabott bírság meghatározása során eltúlozta a jogsértés súlyát.
- 154 Mindenekelőtt a felperes nem vitatja a megtámadott határozatban megfogalmazott azon állításokat, amelyek szerint műszakilag lehetséges volt pontosabb és megbízhatóbb általános információkhoz hozzáférést biztosítani, valamint hogy a TP leányvállalata, a PTK hozzáférhetett ilyenekhez. A felperes azt sem vitatja, hogy az általános információk minősége rosszabb volt a jogsértési időszak első szakaszában, azaz 2005-ben és 2006-ban. Márpedig – az alternatív szolgáltatókkal folytatott tárgyalások során a TP által alkalmazott halogató taktikákkal együtt – ez a magatartás éppen ekkor okozta a legtöbb kárt az alternatív szolgáltatóknak, amennyiben megakadályozta őket abban, hogy kereskedelmi stratégiáikat megtervezzék és végrehajtsák. Ezután – az általános információk minőségének a Bizottság által egyébként elismert javulása ellenére (a megtámadott határozat (528) preambulumbekkezdése) – a megtámadott határozat az alternatív szolgáltatók nyilatkozataiban előadott olyan eseteket sorol fel, amikor még 2008-ban és 2009-ben is pontatlan vagy egymásnak ellentmondó általános információkat továbbítottak. Ehhez hasonlóan, a TP által elindított kezdeményezések ellenére, az általános információkat tartalmazó adatbázisokhoz való hozzáférést lehetővé tévő informatikai interfész rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos problémák 2010-ig fennálltak. Végezetül – a felperes állításával ellentétben – a Bizottság nem túlozta el az adatok formátumával kapcsolatos problémák kiterjedését. Egyrészről ugyanis jelezte, hogy ezek a problémák „néha” merültek fel (a megtámadott határozat (529) preambulumbekkezdése). Másrészről ezek – a TP által továbbított információk általánosságban nem megfelelő minőségének kontextusában értékelt – problémák ábrázolják a TP alternatív szolgáltatókkal kapcsolatos általános hozzáállását.
- 155 A Bizottság egyébként a megtámadott határozatban elismerte, hogy a TP – különösen 2009-ben – olyan kezdeményezéseket indított el, amelyek lehetővé tették ezen információk minőségének javítását. Márpedig semmiből nem lehet arra következtetni, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározásakor nem vette figyelembe ezt a javulást.
- 156 A fentiekre tekintettel a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a szabályozási keret megsértésével a TP által alkalmazott és a Bizottság által az erőfölénnyel való visszaélés öt tényállási elemeként csoportosított bizonyos gyakorlatok változó időtartamával és intenzitásával kapcsolatban a TP által előadott – és a felperes által a jelen jogalap e részében lényegében megismételt – érvekre vonatkozóan a Bizottság által a megtámadott határozat (903) és (907) preambulumbekkezdésében adott válasz keretében a Bizottság semmilyen módon nem alkalmazta tévesen a jogot és nem követett el semmiféle értékelési hibát. A felperes állításával ellentétben nem tekinthető úgy, hogy a neki felrótt versenyellenes magatartások változó időtartama és intenzitása Bizottság általi figyelembevételének módja sérti az arányosság elvét.
- 157 Következésképpen e jogalap első részét el kell utasítani.

– A második, a jogsértés érintett piacokra gyakorolt hatására vonatkozóan a Bizottság által tett megállapítások hibáira alapított részről

- 158 A második részben a PIIT által támogatott felperes azzal érvel egyrészt, hogy a jogsértés jellegének és súlyának Bizottság általi értékelése többek között azon a következtetésen alapul, hogy a TP magatartása tényleges hatásokat gyakorolt az érintett piacokra. Az ítélkezési gyakorlat – és különösen a 2010. szeptember 8-i Deltafina kontra Bizottság ítélet (T-29/05, EBHT, EU:T:2010:355, 248. pont) – értelmében ilyen esetben a Bizottság köteles olyan konkrét, hiteles és kielégítő bizonyítékokat szolgáltatni, amelyek lehetővé teszik annak értékelését, hogy a jogsértés ténylegesen hogyan befolyásolhatta az említett piacon fennálló versenyt. Márpedig a megtámadott határozatban a Bizottság – ahelyett, hogy a TP magatartásának a piacra gyakorolt tényleges hatásait vizsgálta volna – a jogsértés valószínű hatásainak vizsgálatára szorítkozott.
- 159 A felperes és a PIIT másrészt azt állítja, hogy téves a TP magatartásának az érintett piacokra gyakorolt valószínű hatásainak értékelése. A Bizottság megállapításai túlzóak és figyelmen kívül hagynak a felperes magatartása hatásának értékelése szempontjából lényeges tényezőket.
- 160 A Bizottság egyfelől vitatja, hogy a jogsértés súlyának értékelését arra a megállapításra alapította volna, hogy a TP gyakorlatai konkrét negatív hatással jártak az érintett piacokra nézve. Másfelől vitatja a felperes és a PIIT azon érveit, amelyek szerint hibákat követett el a jogsértés valószínű hatásainak értékelése során. A Bizottság tehát kéri a jelen jogalap második részének elutasítását.
- 161 E tekintetben elsősorban meg kell állapítani, hogy a felperes érvei azon az elméleten alapulnak, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az [ESZAK] 65. cikk (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló, 1998. évi iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; a továbbiakban: 1998. évi iránymutatás) alkalmazásában a fenti 158. pontban hivatkozott Deltafina kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2010:355, 248. pont) kialakított szabály átültethető a 2006. évi iránymutatásba.
- 162 Emlékeztetni kell arra, hogy az 1998. évi iránymutatás 1A. pontja értelmében a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelésekor különösen annak „a piacra gyakorolt tényleges hatását” kellett figyelembe vennie, „ha ez a hatás mérhető”. A fenti 158. pontban hivatkozott Deltafina kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2010:355, 248. pont), ahogyan a fenti 65. pontban hivatkozott Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ítéletben (EU:C:2009:505, 81. és 82. pont) is, az uniós bíróság megállapította, hogy a jogsértésnek a piacra gyakorolt konkrét hatása – főszabály szerint – a jogsértés súlyának értékelése szempontjából csupán fakultatív tényezőt képez, amely lehetővé teheti a Bizottság számára, hogy – amennyiben van ilyen – a minimális összeget meghaladó mértékre növelje a bírság kiinduló összegét növelje. A Bíróság szerint azonban, amennyiben a Bizottság a bírság összegének kiszámítása céljából célszerűnek tartja e fakultatív tényező figyelembevételét, nem szorítkozhat egyszerű vélelemre, hanem olyan konkrét, hihető és megfelelő bizonyítékokkal kell szolgálnia, amelyek lehetővé teszik az említett piacon a jogsértés által a versenyre esetlegesen gyakorolt tényleges hatás értékelését.
- 163 A Bizottság által a jelen ügyben kiszabott bírság összegének kiszámítása céljából alkalmazott 2006. évi iránymutatás már nem írja elő a valamely meghatározott jogsértés súlyának értékelése során „a piacra gyakorolt tényleges hatás” figyelembevételét, „ha ez a hatás mérhető”. Ezen iránymutatás 22. pontja szerint ugyanis annak eldöntéséhez, hogy az eladások értékének súlyosság alapján megállapított aránya az akár 30%-os mérték alsó vagy felső értékéhez közelítsen-e, a Bizottság olyan tényezőket vesz figyelembe, mint például a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e. Ebből kitűnik, hogy a Bizottság az eladások értékének a súlyosság alapján megállapított arányának meghatározásakor – főszabály szerint – nem köteles figyelembe venni a jogsértés által a piacra gyakorolt konkrét hatást. Mivel azonban az iránymutatás 22. pontjában felsorolt tényezők listája nem kimerítő, a Bizottság ezen arány növelése céljából – ha célszerűnek tartja – figyelembe veheti a jogsértés által a piacra gyakorolt konkrét hatást. Ilyen esetben úgy kell tekinteni, hogy az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot a 2006.

évi iránymutatásra is alkalmazni kell, ekként pedig a Bizottságnak olyan konkrét, hihető és megfelelő bizonyítékokkal kell szolgálnia, amelyek lehetővé teszik az említett piacon a jogsértés által a versenyre esetlegesen gyakorolt tényleges hatás értékelését.

- 164 Másodsorban meg kell állapítani, hogy az első jogalapnak ez a része két érvmenetet tartalmaz, amelyek közül az elsőt a felperes az indokolás hiánya képezi. Ezen érvekkel ugyanis a felperes és a PIIT azt állítja, hogy a Bizottság a jogsértés súlyának értékelését azokra a tényleges negatív hatásokra alapította, amelyeket a TP-nek felrótt jogsértés a versenyre és a fogyasztókra nézve okozott. Azt állítják, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság az e jogsértés valószínű hatásainak vizsgálatára szorítkozott, ekként pedig nem szolgáltatott megfelelő indokolással – figyelemmel a fenti 158. pontban hivatkozott Deltafina kontra Bizottság ítéletre (EU:T:2010:355, 248. pont) – a jogsértés tényleges hatásainak fennállását illetően. A második érvmennel a felperes és a PIIT a jogsértés valószínű hatásainak értékelése során a Bizottság által elkövetett hibákat kívánja bizonyítani.
- 165 Először is, ami az első érvmenetet illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az uniós intézmények jogi aktusainak az EUMSZ 296. cikkben megkövetelt indokolását az adott ügy körülményei alapján kell értékelni, többek között a jogi aktus tartalma, a felhozott indokok jellege, valamint a címzetteknek vagy egyéb, a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett személyeknek a magyarázatokhoz fűződő érdekei alapján (2014. június 25-i Nexans és Nexans France kontra Bizottság ítélet, C-37/13 P, EBHT, EU:C:2014:2030, 31. és 32. pont).
- 166 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a jogsértés súlyának a Bizottság által a megtámadott határozat (899)–(908) preambulumbekkezdésében elvégzett értékelése négy részre tagolható, amelyek közül az első három a jogsértés jellegére, a piaci részesedésre, valamint a jogsértés földrajzi kiterjedésére vonatkozik, a negyedik pedig összefoglalást tartalmaz. A megtámadott határozatnak az ezen összefoglalásban szereplő (906) preambulumbekkezdésében a Bizottság jelezte, hogy az eladások értéke – bírság alapösszegének szempontjából releváns – arányának meghatározása során többek között a jogsértés jellegét, földrajzi kiterjedését, a piaci részesedést, valamint azt kellett figyelembe vennie, hogy ez a jogsértés megvalósult.
- 167 A felperes által kifogásolt szakasz a megtámadott határozat (902) preambulumbekkezdésében található, amely a jogsértés jellegének értékelésével foglalkozó részben szerepel. Ebben a részben a Bizottság mindenekelőtt jelezte, hogy a valamely szolgáltatás nyújtása megtagadásának formáját öltő, a TP-nek felrótt, erőfölénnyel való visszaélést több alkalommal ítélte el ő maga és az uniós bíróság egyaránt (a megtámadott határozat (899) preambulumbekkezdése). Jelezte, hogy a szóban forgó termékek piaci rendkívüli gazdasági jelentőséggel bírnak, valamint hogy kiemelkedő szerepet játszanak az információs társadalom kialakításában, mivel a széles sávú hozzáférés a különféle digitális szolgáltatások végfelhasználók részére való nyújtását meghatározó egyik tényező (a (900) preambulumbekkezdés). A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy a TP a nemzeti távközlési hálózat egyetlen tulajdonosa, valamint hogy emiatt a szolgáltatásokat DSL-technológia alapján nyújtani kívánó alternatív szolgáltatók teljes mértékben függték tőle (a (901) preambulumbekkezdés).
- 168 Végezetül a Bizottság a (902) preambulumbekkezdésben a következőket jelezte:
- „A VIII.1. [pontban] leírtakhoz hasonlóan, a TP magatartása olyan visszaélésszerű magatartásnak minősül, amelynek az volt a célja, hogy kizárja a versenyt a kiskereskedelmi piacról, illetve – legalábbis –, hogy késleltesse az új szereplők belépését és e piac fejlődését. Ráadásul – a fenti (892) preambulumbekkezdésben jelzetteknek megfelelően – a TP tisztában volt azzal, hogy magatartása jogellenes. Ez kedvezőtlenül hatott a versenyre és a fogyasztókra, akik áremelkedéssel, kevesebb választási lehetőséggel és alacsonyabb számú innovatív termékkel szembesültek.”
- 169 A Bizottság által a megtámadott határozat (899)–(906) preambulumbekkezdésében nyújtott indokolás semmi kétséget nem hagy afelől, hogy a Bizottság mely tényezőkre alapította a jogsértés súlyával kapcsolatban elvégzett értékelését, amely tényezők a következők: a jogsértés jellege, földrajzi

kiterjedése, a TP piaci részesedése, valamint a jogsértés TP általi megvalósítása. A felperes és a PIIT állításával ellentétben a Bizottság nem állította a megtámadott határozat (902) preambulumbekzdésében és a jogsértés súlyával kapcsolatos teljes indokolással összefüggésben értelmezett e preambulumbekzdésből másként sem vonható le az a következtetés, hogy a Bizottság az eladások értéke – bírság alapösszegének szempontjából releváns – arányának meghatározása során a jogsértés által a piacra és a fogyasztókra gyakorolt tényleges hatásokat vette figyelembe. Még közelebbről: a felperes által hivatkozott mondatot kizárólag akként lehet értelmezni, hogy az általánosságban és elvontan a jogsértés jellegére, valamint arra utal, hogy a jogsértés – amennyiben szándékos volt és az volt a célja, hogy kizárja a versenyt a kiskereskedelmi piacról, illetve hogy késleltesse e piac fejlődését – képes volt arra, hogy kedvezőtlenül hasson a versenyre és a fogyasztókra.

- 170 E tekintetben azt is hozzá kell fűzni, hogy a szóban forgó preambulumbekzdés első és második mondatában a verseny kiskereskedelmi piacról történő kizárására és a jogsértés szándékosságára vonatkozóan megállapított tényeket a következők szemléltetik: egyfelől a megtámadott határozat VIII.1. pontjára való visszautalás, amelyben a Bizottság leírja a TP-nek az alternatív szolgáltatók TP hálózatához való hozzáféréseinek valamennyi szakaszában a verseny korlátozására irányuló stratégiáját, másfelől pedig a megtámadott határozat (892) preambulumbekzdésére való visszautalás, amelyben a Bizottság indokolta azon következtetését, amely szerint a jogsértést szándékosan követték el. Ezzel szemben a (902) preambulumbekzdés utolsó mondata nem tartalmaz semmilyen utalást a megtámadott határozat azon X.4.4. pontjára, amelyben a Bizottság ismertette a jogsértés valószínű hatásaira vonatkozó észrevételeit.
- 171 Ebből az következik, hogy a jogsértés súlyának értékelése során a Bizottság nem vette figyelembe a TP által elkövetett jogsértés által az érintett piacokra gyakorolt tényleges hatásokat, de e jogsértés valószínű hatásait sem, amelyeket a megtámadott határozat X.4.4. pontjában vizsgált. A fenti 162. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, mivel a Bizottság a jogsértés súlyának értékelése során nem vette figyelembe annak tényleges hatásait, nem kellett ezeket bizonyítani.
- 172 A jogsértés súlyának értékelése céljából a jogsértés tényleges hatásainak bizonyítására vonatkozóan a felperesnek az indokolás hiányára alapított érvét tehát mint megalapozatlant kell elutasítani.
- 173 Másodszor, ami a második érvmenet részét képező érveket illeti, amelyekkel a felperes és a PIIT a jogsértés valószínű hatásainak értékelése során a Bizottság által elkövetett hibákat kívánja bizonyítani, azokat hatástalannak kell tekinteni. Amennyiben ugyanis a Bizottság a jogsértés súlyának azon értékelése során nem vette figyelembe a jogsértés valószínű hatásait, amely értékelést az eladások értéke – bírság alapösszegének szempontjából releváns – arányának meghatározása során végzett el, ezt az alapösszeget nem befolyásolhatják a jogsértés valószínű hatásainak értékelése során elkövetett esetleges hibák.
- 174 Ennélfogva hatástalanként kell elutasítani a felperes és a PIIT annak bizonyítására irányuló érveit, hogy a jogsértés valószínű hatásainak értékelése során a Bizottság hibákat követett el.
- 175 Ebből következik, hogy e jogalap második részét el kell utasítani.
- 176 Ezen túlmenően – a bírság alapösszegének az arányosság elvére tekintettel történő értékelése céljából – emlékeztetni kell elsősorban arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a bírság összege nemcsak a versenyellenes magatartások időtartamától, számuktól és intenzitásuktól, hanem a jogsértés jellegétől, az érintett piac terjedelmétől és a gazdasági közrendet ért kártól, valamint a felelős vállalkozások viszonylagos jelentőségétől is függ (lásd ebben az értelemben: KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 111. pont, EU:C:2011:810, 96. és 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Másodszorban a bírság összegének olyan tényezőket is figyelembe kell vennie, mint a bírság visszatartó ereje, az érintett vállalkozás magatartása, valamint az, hogy a jogsértés milyen kockázatot jelent az Unió célkitűzései számára. Harmadszorban, a valamely vállalkozással szemben a

verseny területén elkövetett jogsértés miatt kiszabott bírság összegének arányosnak kell lennie az egészként értékelt jogsértéssel (lásd ebben az értelemben: Transcatab kontra Bizottság ítélet, fenti 109. pont, EU:T:2011:562, 189. pont).

- 177 Egyebekben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az erőfölényben lévő vállalkozás különös felelősséggel tartozik azért, hogy magatartása ne csorbítsa a belső piacon a hatékony és torzulásmentes versenyt. Amikor az erőfölény fennállása korábbi jogi monopóliumból ered, e körülményt figyelembe kell venni (2012. március 27-i Post Danmark ítélet, C-209/10, EBHT, EU:C:2012:172, 23. pont).
- 178 A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel a Törvényszék úgy véli, hogy a jelen ügyben a bírság arányosságának és – még közelebbről – a bírság alapösszege arányos jellegének értékelése során alapvető fontosságú figyelembe venni először is azt, hogy a felperes korábbi jogi monopóliumból eredő erőfölénnyel rendelkezett, mind a széles sávú LLU- és BSA-hozzáférés nagykereskedelmi piacon – amelyen ő volt az egyetlen szolgáltató –, mind pedig a kiskereskedelmi piacon.
- 179 Másodszor – amint az a fenti 125–136., valamint 146–157. pontból kitűnik, továbbá annak ellenére, hogy a TP-vel szemben felrótt konkrét versenyellenes magatartások némelyike rövidebb volt a jogsértési időszaknál – a TP által elkövetett jogsértés, amelynek fennállását mint olyat a TP nem vitatja, azon szabályozási keret többszörös, nyilvánvaló, tartós és szándékos megsértéséből állt, amely őt – jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplőként – arra kötelezte, hogy átlátható, tisztességes és hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett biztosítsa az alternatív szolgáltatók számára a helyi huroknak és a kapcsolódó szolgáltatásoknak az átengedését.
- 180 Harmadszor, nem vitatott, hogy a TP-nek tudomása volt magatartásának jogellenességéről mind szabályozási értelemben – tekintettel arra, hogy vele szemben eljárás volt folyamatban, és őt a nemzeti szabályozó hatóságnak a nemzeti bíróságok jogerős határozataival helybenhagyott határozatai elmarasztalták –, mind pedig versenyjogi értelemben, mivel magatartása arra irányult, hogy megakadályozza vagy késleltesse új szereplők belépését az érintett termékek piacaira.
- 181 Negyedszer, meg kell állapítani, hogy a TP visszaélészerű magatartásával érintett termékek piaci, amelyek – mivel az egyik legnagyobb uniós tagállam teljes területére kiterjednek – jelentős mértékűek, rendkívül fontos piacokat képeznek mind gazdasági szempontból, mind pedig társadalmi szempontból, mivel a széles sávú internethez való hozzáférés az információs társadalom kialakulásának kulcsfontosságú eleme.
- 182 Márpedig a megtámadott határozat (899)–(902), (904) és (905) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a Bizottság ezeket a tényezőket figyelembe vette a jogsértés súlyának értékelése során. E preambulumbekzdésekben ugyanis a Bizottság mindenekelőtt jelezte, hogy a valamely szolgáltatás nyújtása megtagadásának formáját öltő, a TP-nek felrótt, erőfölénnyel való visszaélést több alkalommal ítélte el ő maga és az uniós bíróság egyaránt. Jelezte, hogy a szóban forgó termékek piaci rendkívüli gazdasági jelentőséggel bírnak, valamint hogy kiemelkedő szerepet játszanak az információs társadalom kialakításában. A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy a TP a nemzeti távközlési hálózat egyetlen tulajdonosa, valamint hogy emiatt a szolgáltatásokat DSL-technológia alapján nyújtani kívánó alternatív szolgáltatók teljes mértékben függtek tőle. Emellett hangsúlyozta, hogy a TP magatartásának az volt a célja, hogy kizárja a versenyt a kiskereskedelmi piacról, illetve – legalábbis –, hogy késleltesse az új szereplők belépését vagy e piac fejlődését, hogy ez a magatartás tudatos volt, valamint hogy kedvezőtlen hatásokat gyakorolt a versenyre és a fogyasztókra (a megtámadott határozat (899)–(902) preambulumbekzdése). Végezetül a Bizottság figyelembe vette, hogy a TP a teljes jogsértési időszakban nemcsak a nagykereskedelmi piacon rendelkezett erőfölénnyel – amely piacon monopóliuma volt –, hanem a kiskereskedelmi piacokon is, amelyeken részesedése a bevételek szerint 57% és 46% között mozgott. A Bizottság e tekintetben rámutatott, hogy jelentős volt a különbség a TP piaci részesedése és azon alternatív szolgáltatók piaci részesedése között, amelyek a TP utáni

legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeztek. Az érintett piac földrajzi kiterjedését illetően a Bizottság jelezte, hogy a TP által elkövetett jogsértés Lengyelország teljes területére kiterjedt (a megtámadott határozat (904) és (905) preambulumbekzdése).

183 A felperes által nem vitatott e tényezők elegendők annak megállapításához, hogy a TP-nek felrótt, erőfölénnyel való visszaélés súlyos jogsértés volt.

184 Egyebekben emlékeztetni kell arra, hogy a különösen súlyos, a súlyos és az enyhe jogsértések közötti különbségtételt előíró 1998. évi iránymutatás alkalmazásával összefüggésben a Törvényszék helybenhagyta a Bizottság azon értékelését, amely szerint az árprés gyakorlata valamely távközlési hagyományos nemzeti gazdasági szereplő általi alkalmazásának különösen súlyos jogsértésnek és jelentős erőfölénnyel kell minősülnie (2012. március 29-i Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, T-336/07, EBHT, EU:T:2012:172, 382–387. pont). Hozzá kell fűzni, hogy a Törvényszék a szóban forgó jogsértésnek a teljes jogsértési időszak tekintetében történő „különösen súlyosnak” minősítését helybenhagyta, noha a Bizottság elismerte, hogy e jogsértés súlya nem volt egyenletes az érintett időszak egésze alatt (a fent hivatkozott Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, EU:T:2012:172, 417–419. pont).

185 Jóllehet az EUMSZ 102. cikknek az árprés alkalmazásából álló megsértése a TP által elkövetettől – azaz a szolgáltatásnyújtás megtagadásától – eltérő jellegű jogsértés, ez utóbbi jogsértés is minősülhet jelentős és különösen súlyos visszaélésnek. A Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet (fenti 184. pont, EU:T:2012:172) alapjául szolgáló ügyben ugyanis a jogsértés különösen súlyosnak minősítése lényegében három tényezőn alapult, azaz azon, hogy a felperes szükségképpen tudatában volt magatartása jogellenességének, e magatartás szándékos jellegén, valamint azon, hogy a hagyományos gazdasági szereplő gyakorlatilag monopolhelyzetben volt a széles sávú hozzáférés nagykereskedelmi piacán és igen komoly erőfölénnyel a kiskereskedelmi piacokon. Márpedig e tényezők mindegyike fennáll a jelen ügyben, tekintettel arra, hogy sem a TP magatartásának szándékosságát és jogellenességét, sem pedig az érintett piacon fennálló részesedését nem vitatták.

186 A fenti megfontolásokra tekintettel a Törvényszék úgy véli, hogy figyelemmel a TP által elkövetett jogsértés különösen súlyos jellegére, a Bizottság nem sértette meg az arányosság elvét akkor, amikor a 2006. évi iránymutatás 19–22. pontjának megfelelően az eladások értékének – a TP-vel szemben kiszabott bírság alapösszegének meghatározásakor figyelembe vett – arányát 10%-ban határozta meg.

187 Következésképpen a jelen jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A negyedik jogalapról

188 A negyedik jogalap az enyhítő körülmények figyelembevételének hiányán alapul. A PIIT által támogatott felperes e tekintetben azzal érvel, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot és értékelési hibát követett el akkor, amikor megtagadta az igazgatási eljárás során a TP által hivatkozott alábbi három körülmény enyhítő körülményekként történő figyelembevételét: először is az UKE-val kötött megállapodás időpontjától kezdve az alternatív szolgáltatók és a végfelhasználók javát szolgáló helyhez kötött vonalak lengyel infrastruktúrájának korszerűsítése céljából végzett „óriási” beruházások; másodsor, a jogsértés TP általi önkéntes abbahagyása, és harmadszor, a TP által javasolt kötelezettségvállalások.

189 Egyebekben, amennyiben a Törvényszék nem úgy vélné, hogy magatartása időtartamának és intenzitásának – a felperes által a harmadik jogalap első részében hivatkozott – változó jellege igazolná a bírság alapösszegének csökkentését, a felperes azt kéri, hogy a Törvényszék ezt enyhítő körülményként vegye figyelembe.

190 A Bizottság vitatja a felperes érveit, és e jogalap elutasítását kéri.

191 A felperes és a PIIT által előterjesztett érveket a fenti 110–114. pontban kifejtett elvekre tekintettel kell értékelni.

– Az UKE-val kötött megállapodás időpontját követően a TP által elvégzett befektetésekről

192 A berendezésekkel kapcsolatos befektetéseket illetően a felperes azzal érvel, hogy az UKE-val kötött megállapodás értelmében kétféle befektetés, azaz egyrészt az alternatív szolgáltatók BSA-hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokhoz és LLU-hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását célzó befektetések, másrészt pedig a helyhez kötött vonalak lengyel infrastruktúrájának korszerűsítésére irányuló befektetések elvégzését vállalta.

193 Ezen utóbbi befektetések – amelyek összege 2009. október és 2011 vége között a becslések szerint 761,4 millió euró és amelyből közel 168,3 millió eurót 2010 végén költöttek el – azok, amelyeket a felperes szerint enyhítő körülményként kell figyelembe venni. A felperes e tekintetben előadja, hogy ezek a befektetések olyan önkéntes intézkedést képeznek, amelyek túlmennek a Bizottság által megállapított jogsértés abbahagyásához szükséges intézkedéseken, továbbá hogy annak előnyeiből mind a lengyel fogyasztók, mind pedig az alternatív szolgáltatók részesülnek. Így módon ezeknek a befektetéseknak a TP által elkövetett jogsértéssel kapcsolatos ellentételezés jellegű intézkedéseknek kell minősülniük, ahhoz hasonlóan, amelyet a Törvényszék enyhítő körülményként vett figyelembe a 2009. április 30-i Nintendo és Nintendo of Europe kontra Bizottság ítéletben (T-13/03, EBHT, EU:T:2009:131). Ezek a befektetések továbbá az Egyesült Királyság versenyhatóságának 2006. november 20-i határozatában (CA 98/05/2006. sz. ügy – Independent Schools) szóban forgó ügyben szereplő, az egyesült királyságbeli magániskolák által egy oktatási célú vagyonkezelői alap javára biztosított kifizetésekhez is hasonlóak.

194 A tárgyaláson mind a felperes, mind pedig a PIIT hangsúlyozta, hogy a TP hálózatainak korszerűsítését célzó befektetések több mint 12%-a Lengyelország területének azokra a részeire irányult, ahol egyáltalán nem létezett a vezetékes internet-hozzáférést lehetővé tévő infrastruktúra. Az ilyen – „fehér zónáknak” (white spots) vagy „digitális kirekesztettséggel érintett zónáknak” (digital exclusion zones) is nevezett – régiókban végzett befektetések többek között az ezekre jellemző gazdasági és jogi akadályok miatt nem tartanak számot az alternatív szolgáltatók érdeklődésére. A PIIT e tekintetben – a felperes beadványához és a PIIT beavatkozási beadványához csatolt – két dokumentumra hivatkozott, amelyek megerősítik a TP által végzett befektetéseknak az alternatív szolgáltatókra és végfelhasználókra gyakorolt kedvező hatásait.

195 A felperes egyebekben azt állítja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor azon az alapon tagadta meg e befektetések enyhítő körülménynek minősítését, hogy azok nem változtatták meg a jogsértés jellegét. Ennek megtagadása ugyanis arra utal, hogy kizárólag a jogsértés jellegét módosító körülmények minősülhetnek enyhítő körülményeknek. Márpedig a 2006. évi iránymutatás lehetséges enyhítő körülményekként ismerte el a Bizottsággal való együttműködéshez hasonló azon tényezőket, amelyek a jogsértés jellege tekintetében közömbösek. A felperes úgy véli, hogy befektetései figyelembevételének megtagadása az arányosság elvét is sérti.

196 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a felperes által hivatkozott befektetések az UKE-val kötött, az egyrészt az UKE elnöke, másrészt pedig a TP igazgatótanácsának elnöke által aláírt megállapodás 2. pontja (1) bekezdésének k) pontjában megfogalmazott kötelezettséghez kapcsolódnak. A megállapodás e pontja szerint a TP vállalja a vezetékes széles sávú internet-hozzáféréssel kapcsolatos azon infrastruktúra biztosítását, amely – az e megállapodás mellékleteiben kifejtett részletes szabályok szerint – legalább 1 200 000 új csatlakozás létrehozását teszi lehetővé.

197 Márpedig egyfelől e megállapodás (6)–(9) preambulumbekkezdése értelmében:

- „(6) Az UKE elnöke úgy véli, hogy a TP nem tartja tiszteletben az [UKE] határozatai értelmében őt terhelő szabályozási kötelezettségeket, különösen a TP infrastruktúrájához való hozzáférés tekintetében a hátrányos megkülönböztetés tilalmával kapcsolatos kötelezettséget.
- (7) A TP-vel szemben több tíz alkalommal szabtak ki bírságot, többek között amiatt, hogy nem teljesítette határidőn belül a távközlés területén a hozzáférést biztosító feltételeket; nem teljesítette a helyi hurok átengedésére és az ahhoz kapcsolódó berendezésekre vonatkozó megállapodások keretfeltételeit meghatározó ajánlatot (RUO-ajánlat [az átengedésre vonatkozó referenciaajánlat]); megsértette a Bitstream Accessre [széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos szolgáltatások] vonatkozó ajánlatot bevezető határozatot; nem nyújtotta be a számviteli szabályozás fenntartására vonatkozó utasítást és a TP-hálózatáról kezdeményezett hívások piacán felmerülő költségek kiszámításának leírását; nem teljesítette »TP-nek a hálózatok összekapcsolásával kapcsolatos távközlési hozzáférésre vonatkozó keretajánlatát (RIO-ajánlat [összekapcsolási referenciaajánlat])«, valamint nem hozta nyilvánosságra a távközlés területén kötött hozzáférési megállapodások tartalmát.
- (8) Az UKE elnökének álláspontja szerint a távközlési hálózathoz való hozzáféréssel kapcsolatban a TP-t terhelő szabályozási kötelezettségek nem tették lehetővé azokon az érintett piacokon a tényleges verseny biztosítását, amelyeken a TP a jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplő, a tényleges versenynek ez a hiánya pedig – az UKE elnöke szerint – tartósan fennáll. Következésképpen az UKE elnöke megkezdte szabályozási intézkedésként a funkcionális szétválasztás kötelezettségének TP-vel szembeni előírását célzó munkálatokat.
- (9) A funkcionális szétválasztás kötelezettsége vele szembeni előírásának elkerülése céljából a TP tárgyalásokat kezdett a távközlési piaci szereplőkkel, amely tárgyalások az [alternatív szolgáltatókkal] folytatott együttműködés szabályainak meghatározására irányultak, amely szabályok a TP szerint lehetővé fogják tenni a TP azon érintett piacokon tanúsított versenyellenes és megkülönböztető jellegű magatartásának kiküszöbölését, amelyeken a [TP] a jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplő.”

198 Másfelől az UKE-val kötött megállapodás 2. pontjának (2) bekezdése értelmében az UKE elnöke szerint az említett megállapodás alapján vállalt valamennyi kötelezettség – többek között az 1 200 000 új csatlakozás kialakítására vonatkozó, a 2. pont (1) bekezdésének k) pontjában meghatározott kötelezettség – TP általi teljesítésének eredményeként megszűnhetnek a távközlési hálózathoz való hozzáférés tekintetében a távközlési piacon általa azonosított legjelentősebb és a megállapodás (8) preambulumbekkezdésében felsorolt, a fenti 197. pontban megismételt problémák.

199 E tényezőkre figyelemmel először is meg kell állapítani, hogy a TP által végzett befektetések nem minősülhetnek a fenti 193. pontban hivatkozott Nintendo és Nintendo of Europe kontra Bizottság ítélet (EU:T:2009:131) alapjául szolgáló ügyben a Bizottság által elismertekhez hasonló, ellentételezés jellegű intézkedéseknek.

200 A fenti 193. pontban hivatkozott Nintendo és Nintendo of Europe kontra Bizottság ítélet (EU:T:2009:131) alapjául szolgáló ügyben szereplő ellentételezésektől eltérően ugyanis – amely ellentételezések célja az volt, hogy megtérítsék a kifogásközlésben az eljárás alá vont vállalkozások jogsértő magatartása miatt kárt elszenvedőként meghatározott harmadik személyek kárát – az új vonalak kialakítása és az ezzel járó befektetések nem arra irányultak, hogy megtérítsék az alternatív szolgáltatóknál felmerült esetleges károkat, hanem arra, hogy kizárják az érintett piacokról – amelyeken a TP jelentős piaci erővel rendelkező gazdasági szereplőként működött – azt, amit az UKE elnöke a „tényleges verseny” tartósan fennálló „hiányának” állapotaként határozott meg. Ezen túlmenően, amennyiben a TP befektetései új csatlakozások kialakítására irányultak, a TP versenyellenes gyakorlatainak hatásait elszenvedő végfelhasználók és alternatív szolgáltatók nem részesülhettek e befektetések előnyeiből.

- 201 A TP által elvégzett befektetések nem minősülhetnek továbbá a CA 98/05/2006 – Independent Schools ügyben az egyesült királyságbeli magániskolák által teljesített kifizetésekhez hasonló kompenzációs intézkedéseknek sem. Az Egyesült Királyság versenyhatóságának határozatából ugyanis kitűnik, hogy a magániskolák – amelyeket azért szankcionáltak, mert információkat cseréltek a beiratkozási díjakról – olyan egyezséget kötöttek a hatósággal, amelynek értelmében a velük szemben kiszabott bírság viszonylag csekély volt. A jogsértő iskolák azonban vállalták, hogy hozzájárulnak a kifejezetten azon diákok javára létrehozott oktatási célú vagyonkezelői alaphoz, akik azokban az iskolai években jártak ezekbe az iskolákba, amelyek során a beiratkozási díjakra vonatkozó információkat kicserélték. Az érintett iskolák által a vagyonkezelői alapba befizetett hozzájárulásokat a fenti 193. pontban hivatkozott Nintendo és Nintendo of Europe kontra Bizottság ítélet (EU:T:2009:131) alapjául szolgáló ügyben teljesített kifizetésekhez hasonlóak. Ezzel szemben ezek nem ugyanolyan jellegűek, mint a TP által elvégzett befektetések, amelyek nem a TP gyakorlatainak hatásait elszenvedő alternatív szolgáltatók és végfelhasználók kárának megtérítésére irányultak.
- 202 Másodszor, noha az UKE-val kötött megállapodásban meghatározott kötelezettségvállalásokat a TP önként fogadta el, meg kell állapítani, hogy azok mögött a TP azon szándéka állt, hogy elkerüljön egy, a szabályozási keret TP általi folytatólagos és többszöri megsértésének megszüntetése céljából a hatáskörrel rendelkező szabályozási hatóság által előirányzott radikális szabályozási intézkedést, azaz a funkcionális szétválasztást. E tekintetben hozzá kell fűzni, hogy mind a megtámadott határozatból, mind pedig az UKE-val kötött megállapodásnak a fenti 197. pontban megismételt szövegéből kitűnik, hogy az UKE azért irányozta elő a funkcionális szétválasztást, mert hatástalannak bizonyultak más olyan intézkedések – többek között az UKE által a TP-vel szemben bírságokat kiszabó határozatok –, amelyeket azzal a céllal fogadtak el, hogy a TP-t a szabályozási keret betartására kényszerítsék (lásd a megtámadott határozat (153) preambulumbekzdését). A funkcionális szétválasztással való fenyegetettség kezelésére irányuló szándék tehát gyengíti a felperes által hivatkozott megállapodás értelmében vállalt kötelezettségek önkéntes jellegét.
- 203 Harmadszor, még a költséges és a kereskedelmi szempontból kevésbé vonzó területeken elvégzett befektetések is a kereskedelmi forgalom normális elemét képezik, amelyeket megtérülési céllal végeztek el. Ily módon az 1 200 000 új csatlakozás kialakítása a TP számára mindenképp azt a lehetőséget jelentette, hogy 1 200 000 új fogyasztót tud szerezni azokon a területeken, amelyeken az alternatív szolgáltatók – amelyeknek mérete nem azonos egy hagyományos gazdasági szereplőével és amelyek nem rendelkeznek az ilyen gazdasági szereplőével megegyező erőforrásokkal – nem tudtak befektetéseket végezni. Ennélfogva, jóllehet a TP-hez tartozó, helyhez kötött vonalak lengyel infrastruktúrájának korszerűsítésével és fejlesztésével kapcsolatos befektetések közvetve a végfelhasználók és az alternatív szolgáltatók javát egyaránt szolgálták, meg kell állapítani, hogy e befektetések előnyeiből mindenképp maga a TP részesült.
- 204 Végezetül, negyedszer, ami a PIIT által a saját beavatkozási beadványához és a felperes beadványaihoz mellékletként csatolt dokumentumokra alapított érveket illeti, mindenképp meg kell állapítani, hogy azok kevésbé hihetőek. A PIIT által beavatkozási beadványában előterjesztett és általa a tárgyaláson kifejtett elméleteknek ugyanis ellentmond a beavatkozási beadványához mellékletként csatolt dokumentumok tartalma. Közelebbről: az UKE-nak a beavatkozási beadvány 1. mellékletként csatolt 2011. április 28-i határozata, amelyet a TP a lengyel nemzeti bíróságok előtt nem támadott meg, mindenképp azokon a negatív hatásokon alapul, amelyeket a TP magatartása a széles sávú internethez való hozzáférés lengyelországi piaca fejlesztésének különösen a jogsértési időszak alatt okozott. Az UKE hangsúlyozza, hogy a végrehajtott szabályozási intézkedések a hátrányosan megkülönböztető jellegű magatartás megszüntetését illetően, valamint a valamennyi gazdasági szereplővel szembeni egyenlő bánásmód tiszteletben tartása tekintetében nem vezettek az elérni kívánt eredményekre.

- 205 Kétségtelen, hogy a PIIT által hivatkozott néhány dokumentum alátámasztja, hogy mind az alternatív szolgáltatók, mind pedig az UKE elismerte az UKE-val kötött megállapodás – és többek között az abban előírt befektetések – alternatív szolgáltatóknál és végfelhasználóknál megjelenő jótékony hatásait. Ezek a jótékony hatások azonban enyhítő körülményekként nem igazolhatják a bírság alapösszegének csökkentését.
- 206 A fent említett jótékony hatások ugyanis a megállapodásnak mint olyannak, nem pedig konkrétan a befektetéseknek tulajdoníthatók. Ily módon mindenekelőtt a 2015-ig alkalmazandó szabályozási stratégiáról szóló, 2012. novemberi dokumentumban (a beavatkozási beadvány 18. melléklete) az UKE elismerte a TP által a megállapodás értelmében vállalt kötelezettségek összességének teljesítése által a piacra gyakorolt jótékony hatásokat. Ehhez hasonlóan az UKE az általa a TP-vel kötött megállapodás hatásairól szóló, 2011. november 20-i prezentációjában (a beavatkozási beadvány 23. melléklete) hivatkozott a megállapodás egészéből eredő, az alternatív szolgáltatóknál és a végfelhasználóknál jelentkező jótékony hatásaira. Ezen túlmenően az UKE – megállapítva, hogy ez a megállapodás a távközlési infrastruktúra bővítése, az ezen infrastruktúrához való hozzáférés javítása, az érintett piacon kialakuló fokozott verseny, valamint az árak csökkenése révén az alternatív szolgáltatók és a végfelhasználók javát szolgálja – rámutatott, hogy magánál a TP-nél is előnyöket keletkeztetett, különösen azzal, hogy lehetővé tette számára a funkcionális szétválasztás, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésével kapcsolatos esetleges jogviták elkerülését. Végezetül 2010. májusi generikus jelentésében (a beavatkozási beadvány 3. melléklete) a Netia – aki a kiskereskedelmi piacon a TP legnagyobb versenytársa – elismeri, hogy a megállapodás hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének tiszteletben tartására vonatkozó rendelkezéseinek lehetővé kellene tenniük számára, hogy felgyorsítsa az új előfizetői vonalak TP-hálózatán keresztüli aktiválását. A TP infrastruktúrába való befektetéseit illetően a Netia pusztán annyit jelez, hogy azok növelni fogják azon piac méretét, amelyen működik.
- 207 Az érintett piacon fennálló helyzetnek a TP magatartásának – az UKE-val kötött megállapodás aláírását követő – megváltozásából eredő javulását a Bizottság is figyelembe vette. A Bizottság ugyanis úgy döntött, hogy a megállapodás aláírásának időpontját választja a jogsértés végének időpontjaként.
- 208 E megfontolásokra tekintettel nem lehet felróni a Bizottságnak, hogy a helyhez kötött vonalak lengyel infrastruktúrájának korszerűsítése céljából a TP által elvégzett befektetéseket nem ismerte el a TP-vel szembeni enyhítő körülményekként. E tekintetben nem releváns, hogy kizárólag a jogsértés jellegét módosító tényezők, vagy az ilyen minőséget nem hordozó tényezők is enyhítő körülményeknek minősülhetnek-e.
- 209 Ebből következik, hogy az UKE-val kötött megállapodás értelmében elvégzett befektetések enyhítő körülményekként való elismerésének a felperessel szembeni megtagadása nem tekinthető sem a 2006. évi iránymutatás 29. pontja megsértésének, sem az arányosság elve megsértésének.

– A jogsértés önkéntes abbahagyásáról

- 210 A PIIT által támogatott felperes hangsúlyozza, hogy az UKE-val kötött megállapodás értelmében önként hagyta abba a jogsértést, és azt állítja, hogy ellentétes az arányosság elvével, valamint a 2006. évi iránymutatás 29. pontjával az, hogy ezt azon az alapon nem vették enyhítő körülményekként figyelembe, hogy nem hagyta abba a jogsértést a Bizottság közbelépését követően haladéktalanul. E tekintetben rámutat, hogy 2008 decemberétől, azaz a Bizottság által a helyiségeiben 2008. szeptember 23. és 26. között lefolytatott vizsgálatok után már két hónappal és az UKE-val kötött megállapodás 2009. október 22-én történt aláírásáig a TP tevőlegesen orvosolta a Bizottság által megállapított visszaélés elemeit.

- 211 A 2006. évi iránymutatás 29. pontjának első francia bekezdése alapján az alapösszeg akkor csökkenthető, ha a Bizottság megállapítja enyhítő körülmények fennállását, például azt, hogy az érintett vállalat bizonyítja, hogy a Bizottság első közbelépésére abbahagyta a jogsértést.
- 212 Ez a rendelkezés lényegében megismétli az 1998. évi iránymutatás 3. pontját. Az említett pontot illetően egyrészt a Törvényszék úgy vélte, hogy annak célja a vállalkozások ösztönzése versenyellenes magatartásaik megszüntetésére, amint a Bizottság e tekintetben vizsgálatot indít (2011. július 13-i Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, T-138/07, EBHT, EU:T:2011:362, 274. pont).
- 213 Másrészt, az ítélezési gyakorlat értelmében, a jogsértésnek a Bizottság első közbelépésével egy időben történő abbahagyása logikusan csak akkor képezhet enyhítő körülményt, ha feltételezhető, hogy a szóban forgó közbelépés készítette az érintett vállalkozásokat versenyellenes magatartásuk megszüntetésére (2013. szeptember 26-i Alliance One International kontra Bizottság ítélet, C-679/11 P, EU:C:2013:606, 80. pont). Másként fogalmazva: ahhoz, hogy a jogsértés abbahagyását enyhítő körülményként lehessen figyelembe venni, a Bizottság közbelépése és az adott jogsértés abbahagyása között okozati összefüggésnek kell fennállnia.
- 214 Márpedig a jelen ügyben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a TP nem a Bizottság első közbelépését – azaz a lengyel versenyhatóság segítségével a TP varsói helyiségeiben a Bizottság által 2008. szeptember 23. és 26. között elvégzett vizsgálatokat – követően haladéktalanul szüntette meg a jogsértő magatartást. Noha ugyanis a TP 2008 végétől elkezdte fokozatosan tiszteletben tartani szabályozási kötelezettségeit, a megtámadott határozat (574) és (577) preambulumbekkezdéséből kitűnik – anélkül, hogy a felperes ezt vitatná –, hogy az alternatív szolgáltatók továbbra is, azaz jóval az UKE-val kötött megállapodás 2009. október 22-i aláírását követően is nehézségekkel szembesültek a széles sávú BSA- és LLU-hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi termékekhez való hozzáférés tekintetében, ami a TP-nek felrótt magatartásnak volt betudható.
- 215 Ezután, amint az a megtámadott határozat (78) és (567)–(571) preambulumbekkezdéséből, valamint a fenti 197. pontból kitűnik – anélkül, hogy ezt a felperes vitatná – az UKE-val kötött megállapodás aláírásának fő oka a TP hálózatahoz való hozzáféréssel kapcsolatos szabályozási kötelezettségeinek tartós megsértése miatt az UKE által előírt funkcionális szétválasztás elkerülése volt. E tényezőre figyelemmel nem tekinthető megállapítottnak a Bizottság vizsgálatai és a jogsértés TP általi abbahagyása közötti, az ítélezési gyakorlatban megkövetelt okozati összefüggés.
- 216 Végezetül, jóllehet – a fenti 214. pontban megállapítottaknak megfelelően – az UKE-val kötött megállapodás aláírását követően az alternatív szolgáltatók továbbra is nehézségekkel szembesültek a széles sávú BSA- és LLU-hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi termékekhez való hozzáférés tekintetében, a Bizottság – azzal, hogy a megállapodás aláírásának időpontját választotta a jogsértés végének időpontjaként – elismerte e megállapodás jelentőségét, és azt, hogy a megállapodás fordulópontot jelentett a TP magatartásában. Ily módon e megállapodás megkötése lényeges hatást gyakorolt a bírság kiszámítására, amennyiben a jogsértés időtartama szerint alkalmazott együttható mértékének változása leállt.
- 217 E körülmények között a 2006. évi iránymutatás 29. pontjának első francia bekezdésében előírt enyhítő körülmény TP-vel szembeni figyelembevételének megtagadása nem tekinthető sem e rendelkezés megsértésének, sem az arányosság elve megsértésének.

– A TP által javasolt kötelezettségvállalásokról

- 218 A felperes emlékeztet arra, hogy a TP kötelezettségvállalásokat javasolt, és hogy ezt a Bizottság elutasította. Azzal érvel, hogy e javaslatnak – elutasítása ellenére – a 2006. évi iránymutatás 29. pontja értelmében vett hatékony együttműködésnek kell minősülnie. Emellett ellentétes az arányosság elvével az, hogy a bírság kiszámításakor a Bizottság megtagadta az e kötelezettségvállalásokra vonatkozó javaslat figyelembevételét.
- 219 A 2006. évi iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdése értelmében a bírság alapösszege csökkenthető, ha a Bizottság enyhítő körülményeket állapít meg, például amikor az érintett vállalkozás hatékonyan együttműködik a Bizottsággal az „engedékenységi” közlemény hatályán, valamint a jog által előírt együttműködési kötelezettségein túl.
- 220 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bírság összegének az igazgatási eljárás során tanúsított együttműködés alapján történő csökkentése azon a megfontoláson alapul, hogy az ilyen együttműködés megkönnyíti a Bizottságnak a jogsértések megállapítására irányuló feladatát (lásd: 2010. május 19-i Boliden és társai kontra Bizottság ítélet, T-19/05, EBHT, EU:T:2010:203, 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 221 Márpedig – figyelemmel a fenti 114. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra is – emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság mérlegelési mozgásteré bizonyos mértékben továbbra is fennáll arra vonatkozóan, hogy enyhítő körülmény címén átfogó módon értékelhesse a bírságösszeg esetleges csökkentésének mértékét (2011. június 16-i FMC Foret kontra Bizottság ítélet, T-191/06, EBHT, EU:T:2011:277, 333. pont). Ezt a mozgásteret különösen akkor kell számára biztosítani, ha azt kell értékelni, hogy az érintett vállalkozás együttműködése mennyiben hasznos az eljáráshoz, valamint hogy az együttműködés szintje mennyiben könnyíti meg a Bizottság valamely jogsértés megállapításával kapcsolatos feladatát.
- 222 A jelen ügyben a felperes azzal érvel, hogy a TP a kifogásközlés elfogadását megelőzően felkérte a Bizottságot a kötelezettségvállalásokra vonatkozó azon javaslat megvitatására, amelynek értelmében többek között azt javasolta, hogy jogilag kötelező erőre emeli az UKE-val kötött megállapodást, hogy a széles sávú BSA- és LLU-hozzáféréssel kapcsolatos nagykereskedelmi szolgáltatásait elkülönülő és célzott kereskedelmi ügylet keretében nyújtja, kidolgozza a helyes gyakorlatok kódexét, valamint létrehoz egy, a TP kötelezettségeinek felügyeletére szolgáló, független megbízott feladatkörébe tartozó rendszert.
- 223 Egyfelől azonban a Törvényszék úgy véli, hogy a TP által javasolt kötelezettségvállalások nem könnyíthették meg a Bizottság számára a jogsértés megállapítását. E kötelezettségvállalások ugyanis a TP magatartásának javítására vonatkozó ígéretet hordoztak, ekként pedig inkább egy olyan jogsértés abbahagyására utaltak, amelynek fennállása már nem volt kétséges.
- 224 A Törvényszék másfelől úgy véli, hogy a 2006. évi iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdését nem lehet ésszerűen akként értelmezni, hogy az azt jelenti, hogy elegendő valamely vállalkozásnak az együttműködésre irányuló kötelezettségén túlmutató, a Bizottsággal folytatott tényleges együttműködésének megállapításához, ekként pedig e vállalkozás számára a bírság összege csökkentésének garantálásához az a pusztán tény, hogy e vállalkozás kötelezettségvállalásokat javasol az igazgatási eljárás során. Ha ez így lenne, elegendő lenne az, hogy a felperes helyzetébe kerülő bármely vállalkozás a bírság összegének csökkentése céljából kötelezettségvállalási javaslatokat tesz, függetlenül ezek minőségétől, és attól, hogy mennyiben tudják megkönnyíteni a Bizottság jogsértés megállapítására irányuló feladatát. Márpedig egy ilyen értelmezés ellentétes a 2006. évi iránymutatás 29. pontjának céljával, amely arra irányul, hogy a Bizottsággal folytatott szoros és jelentékeny együttműködésre ösztönözze a vállalkozásokat.

225 A fentiekre tekintettel a 2006. évi iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdésében előírt enyhítő körülmény TP-vel szembeni figyelembevételének megtagadása nem tekinthető sem e rendelkezés megsértésének, sem az arányosság elve megsértésének.

3. A megváltoztatás iránti kérelmekről

226 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy mivel a megtámadott határozat semmilyen szempontból nem jogellenes vagy szabálytalan, a megváltoztatás iránti kérelmeknek nem lehet helyt adni, mivel azok arra irányulnak, hogy a Törvényszék az említett jogellenességből vagy szabálytalanságból vonja le a következtetéseket a bírság összegére nézve.

227 Ezután az iratok valamennyi – különösen a felperes által előterjesztett – elemére tekintettel kell megvizsgálni, hogy helyénvaló-e, hogy a Törvényszék, korlátlan felülvizsgálati jogköre alapján a bírságnak a Bizottság által megállapított összegétől eltérő összeget határozzon meg, azon az alapon, hogy az nem megfelelő.

228 Az említett vizsgálatból kitűnik, hogy – a felperes által előadottakkal ellentétben – megfelelt az ügy körülményeinek és a méltányosság követelményeinek, valamint semmilyen szempontból nem volt aránytalan vagy téves az, ahogyan a megtámadott határozatban a Bizottság figyelembe vette a TP magatartásának eltérő időtartamát és intenzitását.

229 Egyebekben a fenti 67. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlattal összhangban meg kell állapítani, hogy nem álltak fenn a bírság összegének megváltoztatását esetlegesen igazoló olyan tényezők, amelyeket a Bizottság a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában figyelmen kívül hagyott, és amelyekről az uniós bíróság később szerzett volna tudomást.

230 E körülmények között a felperes által előterjesztett, megváltoztatási iránti kérelmeket, következképpen pedig a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

231 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

232 Mivel a Bizottság nem kérte a PIIT kötelezését a beavatkozásával járó költségek viselésére, a PIIT csak a saját költségeit viseli.

233 Az ECTA az eljárási szabályzat 138. cikke (3) bekezdésének megfelelően maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) **Az Orange Polska S. A. maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.**
- 3) **A Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji és a European Competitive Telecommunications Association maguk viselik saját költségeiket.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Kihirdetve Luxembourgban, a 2015. december 17-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	2
1. A megtámadott határozat technológiai, szabályozási és ténybeli háttere	2
2. A közigazgatási eljárás	5
3. A megtámadott határozat	5
Az eljárás és a felek kérelmei	7
A jogkérdésről	9
1. A jogvita hatálya	9
2. A megsemmisítésre irányuló kérelmekről	10
A megtámadott határozat teljes egészében történő megsemmisítésére irányuló kérelmekről	10
A megtámadott határozat részleges megsemmisítésére irányuló kérelmekről	12
Az első jogalapról	12
A második jogalapról	12
A harmadik jogalapról	15
– Az annak figyelmen kívül hagyására alapított első részből, hogy a jogsértés különböző tényállási elemeinek időtartama és annak intenzitása az idők során változott	17
– A második, a jogsértés érintett piacokra gyakorolt hatására vonatkozóan a Bizottság által tett megállapítások hibáira alapított részből	26
A negyedik jogalapról	30
– Az UKE-val kötött megállapodás időpontját követően a TP által elvégzett befektetésekről ...	31
– A jogsértés önkéntes abbahagyásáról	34
– A TP által javasolt kötelezettségvállalásokról	36
3. A megváltoztatás iránti kérelmekről	37
A költségekről	37